

Gazeta învățămîntului

Organ al Ministerului Învățămîntului și Culturii și al Comitetului Central al Sindicatului Muncitorilor din Învățămînt și Cultură

Anul IX, Nr. 447

Vineri 29 noiembrie 1957

4 pagini 25 bani

LUNA CULTURII

CONȚINUTUL PRINCIPAL al epocii noastre

Anul acesta se împlinește un deceniu de la proclamarea Republicii Populare Romine. Este o perioadă de timp relativ scurtă: în imensitatea istoriei, cîțiva ani reprezintă atât de puțin. Dar acest interval, ale cărui limite se află între anii 1947-1957, înseamnă pentru noi nu o cifră ci o epocă, o măreață epocă de adînci transformări, care au determinat o cotitură radicală în viața poporului și a patriei noastre.

În strînsă legătură cu aniversarea acestui mare eveniment, în toată țara se va desfășura, între 1-31 decembrie, „Luna culturii”. Manifestările care vor avea loc în cadrul acestei luni vor însemna un bilanț al succeselor republicii noastre în domeniul revoluției culturale, o punere în rețetă a realizărilor culturale și artistice noastre, socialiste în conținut și naționale în formă.

Ele vor prileji de trecere în revistă a marilor rezultate obținute în dezvoltarea școlilor în ultimul deceniu. Conținutul și forma învățămîntului s-au schimbat în mod hotărîtor. Scopurile și sarcinile învățămîntului, metodele de predare, compoziția socială a elevilor, atmosfera care domnește în școală sînt cu totul altele.

Cele mai valoroase creații din anii de democrație populară, prezentate în „Luna culturii”, confirmă adevăratele merite ale creatorilor la metoda realismului socialist, metoda fundamentală de oglindire a vieții noastre noi, vor exprima ideile nobile ale socializării și ale păcii, afirmînd puternic încrederea în drumul just parcurs de poporul român, sub conducerea partidului și guvernului său; ele vor sluji cauza cimentării frăției dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare, constituie o dovadă grăitoare a muncii depuse în ultimii ani pentru preluarea și valorificarea tradițiilor progresiste ale culturii noastre din trecut, pentru o neîntreruptă îmbogățire a tezaurului nostru cultural.

În „Luna culturii” vor avea loc în școli numeroase manifestări menite să răspîndească și mai larg în rândurile tineretului cunoașterea realizărilor noastre pe tărîm cultural. Este însă, această, nu numai o ocazie de largire a orizontului cultural al elevilor, de înzestrare a lor cu noi cunoștințe despre cultura poporului, ci și, mai ales, un prilej de întărire a educației lor patriotice. Sînt multe lucruri im-

portante care vorbesc despre popor, despre forța lui creatoare, despre hărnicia și talentul lui, pe care le putem prezenta acum e vilor și datorită cărora vom avea posibilitatea să influențăm odată mai mult sentimentul lor de dragoste pentru patria în care se construiește o viață nouă, în care învățămîntul, cultura și arta sînt puse în slujba acestui scop nobil și măreț.

Pentru că elevii să pătrundă întreaga semnificație a „Lunii culturii”, pentru ca aceasta să însemne pentru ei un mijloc de cunoaștere mai largă și mai adîncă a înfăptuirilor pe tărîm cultural și să fie un prilej de întărire a dragostei lor pentru patrie — trebuie ca noi, învățătorii și profesorii, să știm să căutăm și să găsim acele forme de manifestare care se adresează nemijlocit minții și sentimentelor elevilor, făcîndu-și drum sigur către sufletul acestora.

Să ne gîndim cîte forme interesante, vii și atrăgătoare ne stau la îndemînă și așteaptă numai priceperea de a le folosi cu iscusință! Cunoaștem cu toții, bunăoară, faptul că însirirea seacă a unor cifre și date nu va reuși niciodată să spună prea mult copiilor și tineretului. Dar dacă le vom propune ca ei înșiși să alcătuiască o statistică asupra învățămîntului din satul sau orașul lor în trecut și astăzi, să stea de vorbă cu muncitorii și țărânii bătrîn pe care îi cunosc și să afle de la ei cine avea odinioară dreptul la învățătură, le vom da posibilitatea să înțeleagă mult mai bine și să simtă mult mai adînc însemnătatea celor înfăptuite în anul paterii populare. Putem realiza mult mai mult organizînd de pildă, o discuție pasionată asupra unor volume de versuri sau a unor romane apărute în ultimul timp decît prezentînd o expunere rece, aridă, plină de fraze generale, asupra aceluiași versuri sau romane.

„Luna culturii” va fi și pentru cei care muncesc în școală, la fel ca și pentru cei care activează în toate domeniile culturale și artistice, un prilej de manifestări vii și interesante, care vor scoate în evidență rezultatele noului avînt cultural din patria noastră și vor constitui o expresie a caracterului larg și de masă al revoluției noastre culturale.

Si-au spus cuvîntul reprezentanții tuturor celor 33 de milioane de comunisti de pe planeta noastră. La 40 de ani de la prima spîrtură în sistemul imperialismului, cuvîntul de autoritate incontestabil al comunistilor lumii întregi afirmă categoric: epoca noastră este epoca trecerii omenirii spre socialism.

Cifre de netăgăduit confirmă teza comunistă. Populația țărilor socialiste a ajuns la un miliard de oameni. În afară de China, R. P. D. Coreeană și R. D. Vietnam, populația țărilor care s-au eliberat recent de sub jugul colonialismului și care au obținut independența națională totală de 700 de milioane. În afară de acestea, populația țărilor care luptă împotriva imperialismului și populația țărilor capitaliste cu tendințe de neutralitate este de aproape 600 milioane de oameni. Iar în țările imperialiste populația se ridică doar la ceva mai mult de 400 de milioane.

Cifrele sînt intr-adevăr categorice. Dar lor li se adaugă și fapte la fel de categorice. În cel de al doilea război mondial, forța principală care a zdrobit hitlerismul și imperialismul japonez a fost Uniunea Sovietică. În China, a izbîndit poporul revoluționar. În Coreea, armata populară coreeană și voluntarii chinezi au respins forțele agresive. Armata populară a R. D. Vietnam a distrus forțele armate colonialiste. În lupta Egiptului pentru apărarea suveranității sale asupra Canalului de Suez rolul hotărîtor l-au avut avertismul U.R.S.S. din Anglie, Franței și Israelului, precum și protestul masiv al opiniei publice mondiale. În lupta Siriei pentru menținerea independenței sale naționale, avertismele Uniunii Sovietice date Statelor Unite și Turciei au împiedicat de asemenea realizarea planurilor agresive inițiale ale acestora. Declinul forțelor imperialiste se vede limpede și din retragerea Angliei din India, Birmania, Egipt și alte colonii, retragerea Olandei din Indonezia, retragerea Franței dintr-o serie de colonii din Asia de vest și Africa de nord.

Suprioritatea forțelor ant imperialiste asupra celor imperialiste s-a vădit încă odată, cu o putere neîntrecută, la cea de a 40-a aniversare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, în manifestarea unității de monolit a partidelor comuniste și muncitorești întrunită în cele două consfături de la Moscova.

(Continuare în pag. 3)

Directorul la lecție

Tovarășul Cornel Ciurdăreanu, directorul școlii medii nr. 1 „M. Eminescu” din Satu Mare, și-a dat seama din experiență că vizitele la clasă îl ajută mult atât la cunoașterea cadrelor didactice și a elevilor, cît și la luarea unor măsuri menite să ridice nivelul de predare în școală. De aceea, el asistă la lecțiile în mod organizat, conform unui plan în care sînt prevăzute, pe zile și ore, clasele și cadrele didactice pe care le va vizita.

De cele mai multe ori, în vizitele sale la lecții directorul urmărește în special un anumit aspect al muncii didactice: metodele folosite de pedagog, volumul cunoștințelor predăte, accesibilitatea lor, utilizarea materialului didactic, verificarea și aprecierea cunoștințelor, volumul temelor pentru acasă, formarea deprinderilor de vorbire corectă etc. Aceasta nu înseamnă că celelalte aspecte ale lecției sînt ignorate, ci numai că atenția directorului se oprește în mod deosebit asupra problemei stabilite.

Pentru a se putea orienta mai bine în desfășurarea lecției, directorul consultă în prealabil programa și manualul precum și planul de muncă la obiectul și la clasă respectivă. Observațiile culese cu prilejul vizitelor sînt trecute de director într-un caiet special și folosite în discutarea lecției. Anumite aspecte — mai importante sau cu caracter general — sînt supuse discuției consiliului pedagogic.

În discutarea lecției, directorul cere întotdeauna profesorului să-și aprecieze în primul rînd el însuși lecția. Acest procedeu este foarte util, pentru că dă posibilitate pedagogului pe de o parte să justifice anumite metode sau procedee folosite, iar pe de altă parte să-și vadă mai bine realizările și greșelile. La rîndul său, directorul, constatînd în ce măsură pedagogul este conștient de lipsurile sale, își poate da seama dacă ele sînt accidentale sau provocate de lipsa de pregătire a acestuia.

În analiza lecțiilor la care asistă directorul se face deosebit de mult accent pe caracter pur constatativ. El caută să dea aprecierii lui o motivare bine argumentată și să le însoțească de îndrumări. Astfel, nu de mult, asistînd la lecția de geografie economică ținută la clasa a IX-a de profesorul Leon- tin Ghișescu, tov. Ciurdăreanu a făcut observația că, la ascultare, profesorul trebuia să insiste asupra legăturii dintre cultura plantelor și zonele climatice. Ba mai mult: în-

tr-un anumit moment al determinării tipurilor de culturi, delimitarea zonelor climatice trebuia să constituie însuși punctul de plecare al ascultării. Făcînd această observație, directorul a arătat profesorului și principiul care stă la baza ei: necesitatea sublinierii legăturilor cauzale ale fenomenelor.

Altfădată, asistînd la o lecție de chimie la clasa a IX-a, condusă de profesorul Ion Sîmpeteanu, directorul a constatat pe chipurile elevilor o oarecare nedumerire atunci cînd profesorul a scris o anumită formulă pe tablă. Profesorul știa că nedumerirea este provocată de faptul că elevii, avînd cărțile deschise, au observat deosebirea dintre formula scrisă de dînsul pe tablă și cea din carte (care este greșită); totuși, nevoind să întrerupă expunerea, el a întîrziat să dea explicația de rigoare și a făcut-o abia în momentul cînd a observat că elevii au început să șoșoască între ei. În discuția ce a urmat la cancelaria directorului i-a arătat profesorului că, în primul rînd, greșelile strecurate în manual și constatate de dînsul trebuiau corectate cu toată clasa la începutul anului. Greșala respectivă putea fi corectată și la sfîrșitul orei, dacă elevii ar fi avut cărțile închise și n-ar fi sesizat, deci, inadvertența. În legătură cu aceasta, directorul a arătat că în general elevii trebuie obișnuși să aibă cărțile închise în timpul transmiterii cunoștințelor, pentru a nu-și dispersa atenția. La întrebarea pusă de profesor — dacă nu cumva, obligîndu-i pe elevi să închidă cărțile, profesorul le poate trezi bănuiala că îi este teamă de confruntarea cu manualul — directorul i-a explicat că o asemenea obiecție este neîntemeiată, deoarece elevii au posibilitatea să confrunte spusele profesorului cu datele din manual ulterior, citînd lecția din carte, acasă. Un bun pedagog își asigură încrederea elevilor prin calitatea lecțiilor pe care le ține zi de zi și nu prin folosirea unor procedee ca cel amintit, care le distragă atenția de la lecție.

În situația dată, însă — a spus directorul — profesorul, observînd că elevii au sesizat diferența dintre formula scrisă pe tablă și cea din manual, avea datoria să le explice imediat de unde vine nepotrivirea, pentru a le îndepărta cît mai curînd din mîntele indoielii cu privire la competența sa. Precizarea imediată era cu atît mai necesară cu cît amina-

I. AXENTE

(Continuare în pag. 3)

Un mare număr de cetățeni ai Capitalei au răspuns chemării Comitetului Național pentru Apărarea Păcii din R. P. R., intrîndu-se într-o mare adunare publică în aula Facultății de științe juridice, pentru a cere încetarea imediată a experiențelor cu arme atomice.

În cîșeu: un aspect din timpul adunării.

Cîteva aspecte ale educării patriotice și socialiste la elevi

Educarea elevilor în spiritul dragostei de patrie, al atașămîntului față de regimul nostru democrat-popular, față de clasa muncitoare și partidul ei este una din sarcinile de frunte ale școlii noastre. Înfrățirea cu succes a acestei sarcini înseamnă și rezolvarea altor probleme — dintre cele mai actuale ale muncii școlilor — cum ar fi asigurarea disciplinei conștiente, a sîrguinței la învățătură, a păstrării și îngrijirii bunului obiectiv, dezvoltarea sentimentului colectivismului — care sînt, de altfel, forme de manifestare ale patriotice și socialiste ale elevilor.

După cum se știe, munca educativă ridică unele probleme mai grele și mai complexe decît cea instructivă. Aceasta mai cu seamă în sfera sentimentelor politico-morale, cum este și acela al patriotice și socialiste. De aceea ele trebuie să solicite în primul rînd atenția pedagogului. În cele ce urmează vom încerca să schițăm cîteva aspecte ale temei enunțate și anume: premisele psihologice ale educării dragostei de patrie, căile dezvoltării și educării patriotice și socialiste și mijloacele de verificare a gradului

de dezvoltare al acestui sentiment la elevi.

Rezolvarea științifică a sarcinii educării patriotice și socialiste la elevi pune, din capul locului, să se țină seama de natura psihologică, de particularitățile aparatului condiționării și dezvoltării acestui sentiment în corelația lui cu procesele de cunoaștere. Se pune întrebarea: în ce relație se află patriotice și sentimentul politico-moral, cu procesele intelectuale? Fără îndoială că patriotice și sentimentul se dezvoltă la elevi pe măsura dezvoltării reprezentărilor și noțiunilor lor despre patrie. O dată cu creșterea volumului de imagini și de idei despre patrie, și patriotice și sentimentul devine mai profund, mai bogat, mai luminaț. Cu toate acestea, sentimentul ca atare nu se reduce numai la reprezentări și noțiuni despre patrie. (Elevul poate avea o idee foarte clară despre patrie, fără ca totuși să simtă și să se comporte ca un adevărat patriot). Explicația trebuie căutăta în deosebirile specifice existente între procesul de cunoaștere și sentimentul. În practica școlară se uită adesea că sentimentele, printre care și acela al patriotice și socialiste, nu apar

și nu se dezvoltă la fel ca procesele intelectuale, ci au un specific și lor de care pedagogul nu poate să nu țină seama dacă vrea să le înțelegă, să le formeze și să le dezvolte.

Particularitățile specifice ale sentimentelor față de cele ale proceselor intelectuale pot fi examinate sub un anumit aspect. Spre ilustrare, să ne oprim la munca profesorului în clasă, la posibilitățile lui de acțiune, pe de o parte, asupra proceselor de cunoaștere (memorie, gîndire etc.), iar pe de altă parte asupra sentimentelor elevilor. Profesorul poate să se adreseze cu deosebită ușurință memoriei și gîndirii elevilor, îmbogățindu-le cu un nou conținut de reprezentări și noțiuni și aceasta chiar în limita unei singure lecții. Dimpotrivă, procesul de acumulare în sfera sentimentelor este cu mult mai complex și de o mai lungă durată. La lecție se pot programa, de pildă, exerciții de cal cul mental avînd repercusiuni directe asupra operațiilor intelectuale. Astfel de „exerciții” nu sînt pot avea loc în sfera sentimentelor. Limba-lul copilului se dezvoltă prin învățarea de noi cuvinte, gîndirea — prin însușirea de noi noțiuni. Sentimentul patriotice și socialiste nu se dezvoltă

prin varietațile problemelor dezbătute, prin schimbul de experiență pe care la prilejiuit și, mai ales, prin hărăzirea adoptate. Congresul al IV-lea al Sindicatului Muncitorilor din Învățămînt și Cultură reprezintă un eveniment dintre cele mai importante pentru toți oamenii muncii din școli, universități și instituțiile de învățămînt, analizînd activitatea desfășurată de membrii de sindicat și de organizațiile lor sindicale pe o perioadă de cîțiva ani, Congresul a consemnat importante realizări obținute în domeniul învățămîntului și culturii.

Organizațiile sindicale din școli au adus o mare contribuție la realizarea unui învățămînt realist-științific, la împlinirea rolului educativ al școlii, la ridicarea generală a nivelului cultural al maselor populare. În același timp organele sindicale din instituțiile de artă, cinematografice, radio, presa, poligrafice au sprijinit dezvoltarea producției artistice la nivelul cerințelor și exigențelor spectatorilor, au contribuit la îmbogățirea conținutului ideologic al spectacolelor, publicațiilor etc.

Congresul a subliniat faptul că în această perioadă s-au obținut rezultate însemnate în satisfacerea nevoilor materiale și culturale ale membrilor de sindicat. Mulți participanți la Congres au arătat că au crescut capacitatea organizatorică și combativitatea organizațiilor sindicale, că s-au înregistrat simțitoare îmbunătățiri în metodele lor de muncă. Activul obiectiv a fost atras într-o mai mare măsură la rezolvarea problemelor complexe care stau în fața organizațiilor sindicale.

În dezbaterile Congresului au fost scoase la iveală și unele deficiențe consemnate, de altfel, în documentele adoptate. Astfel, mulți delegați la Congres au criticat faptul că în activitatea din școală continua să persiste un anumit paralelism între munca organelor administrative și cea a organizațiilor sindicale, în special în problemele profesionale. Ei au arătat că deseori problemele dezbătute în consiliile pedagogice se suprapun celor luate în discuția consfătuirilor de muncă, organizate de sindicat. Aceasta situație duce, firește, la formalism și supraîncrețur. Congresul a obligat noul Comitet Central al sindicatului să reglementeze împreună cu Ministerul Învățămîntului și Culturii, printr-un document comun, problema organizării schimbului de experiență în școli astfel ca să fie înlăturat paralelismul în acest domeniu între munca organelor sindicale din învățămînt și a celor administrative.

Rezoluția adoptată de Congres fixează profilul activității de viitor a organizațiilor și organelor sindicale. Congresul a dat ca sarcină tuturor organelor sindicale din învățămînt să considere îmbunătățirea procesului instructiv-educativ din școli și din instituțiile de învățămînt superior ca obiectiv principal, căruia să-i fie subordonată întreaga lor activitate.

Între organele sindicale și organele administrative din învățămînt trebuie stabilite relații care să aibă la bază critica lipsurilor din muncă și dorința realizării unei colaborări fructuoase, în scopul ridicării conținutului învățămîntului de toate gradele.

Sarcina centrală a organelor sindicale din învățămînt este studierea, popularizarea și generalizarea experienței pedagogice înaintate, precum și a celor mai bune metode folosite de cadrele didactice în munca de transformare socialistă a agriculturii.

Congresul trasează comitetelor de instituție și grupelor sindicale sarcina să urmărească îmbunătățirea conținutului ideologic al lecțiilor și cursurilor, să lupte împotriva tuturor influențelor ideologice burgheze, împotriva misticismului și sovînsimului, educînd tineretul în spiritul patriotismului socialist și al internaționalismului proletar.

Congresul s-a pronunțat pentru întărirea contribuției organizațiilor sindicale la politehizarea învățămîntului, la legarea lui mai strîns de problemele construirii socialismului în patria noastră.

Problema calificării și perfecționării cadrelor didactice s-a bucurat de asemenea de o deosebită atenție în cadrul lucrărilor Congresului. Rezoluția Congresului, mobilizînd la aceasta colective cît mai largi de membri de sindicat, în dezbaterile și popularizarea documentelor Congresului un rol important revine cluburilor și coșurilor roșii. Acestea pot și trebuie să organizeze întîlniri între participanții la Congres și membrii de sindicat, la care să se dezbate documentele Congresului. Pentru popularizarea hotărîrilor Congresului vor organiza asemenea întîlniri și comitetele sindicale raionale și orășenești.

Delegații și invitații la cel de al IV-lea Congres al Sindicatului Muncitorilor din Învățămînt și Cultură, în numele celor peste 200.000 de membri de sindicat, au asigurat partidul că oamenii muncii din învățămînt, artă, presă și poligrafie nu vor precupeți nici un efort în scopul ridicării învățămîntului și culturii din patria noastră la nivelul tot mai înalt pe care îl cere construirea socialismului.

Să traducem în viață acest angajament, să muncim stăruitor pentru îndeplinirea lui.

lujă stabilește ca noul Comitet Central și organizațiile sindicale să acorde o mare atenție calificării cadrelor didactice prin cursurile fără frecvență și să creeze totodată condițiile necesare studiului.

Cel de al IV-lea Congres al sindicatului nostru s-a ocupat pe larg și de problemele privitoare la condițiile de viață și de muncă ale membrilor de sindicat. El a cerut Comitetului Central al sindicatului să ia măsuri pentru îmbunătățirea sistemului de plată a salarilor cadrelor didactice, să lupte pentru rezolvarea problemelor de aprovizionare și locuințe în spiritul hotărîrilor partidului și guvernului, să înfăptuiască științifice ce se mai manifestă în problema achitării drepturilor de asigurări sociale, să ia măsuri pentru respectarea întocmai a legalității populare cu privire la angajarea și desfacerea contractelor de muncă etc.

Un loc important în documentele Congresului îl ocupă problema activității culturale-educative în rîndul membrilor de sindicat. Rezoluția adoptată de Congres stabilește pentru toate organizațiile sindicale din învățămînt și cultură obligația de a lupta pentru întărirea continuă a disciplinei în muncă și a educației comuniste a membrilor de sindicat. Pentru aceasta ele vor desfășura o activitate susținută de educație în rîndurile maselor, vor crea o opinie publică de masă împotriva celor care înecă disciplina.

Organele sindicale vor intensifica activitatea instructiv-educativă și culturală printre membrii de sindicat pentru combaterea rămășiilor naționalist-sovine din concepția lor, pentru educarea în spiritul dragostei de patrie, al internaționalismului proletar, pentru pace și socialism.

Documentele Congresului ridică problemele dezvoltării activității artistice de amatori, îmbunătățirii profesionalice și politice, organizării de noi coșuri roșii și cluburi precum și înființării în centrele de regiuni de case ale învățătorului.

Organizațiile sindicale au fost chemate, totodată, să ridice contribuția membrilor lor la opera de cultură-lizare a maselor, de sprijinire a transformării socialiste a agriculturii.

Pentru îndeplinirea sarcinilor mari ce revin sindicatului nostru, Congresul a subliniat necesitatea atragerii în munca sindicală a unui activ obștesc mai numeros.

Congresul a dezbătut cele mai importante probleme ale activității organizațiilor sindicale. Înaintîndu-se în căutarea și realizarea atribuțiilor acestora. Organizațiile sindicale ale muncitorilor din învățămînt și cultură vor trebui să se ocupe de toate problemele ivite în viața și munca colectivelor pedagogice, să creeze acel climat necesar activității pedagogice creatoare, să promoveze noul și să ajute la înlăturarea deprinderilor inapoiate din munca unor colective.

Una din sarcinile imediate ale organizațiilor noastre sindicale este organizarea dezbaterii documentelor Congresului cu toți membrii de sindicat. Ele își vor alcătui planul de activitate pe viitor în funcție de traducerea în viață a prevederilor Rezoluției Congresului, mobilizînd la aceasta colective cît mai largi de membri de sindicat. În dezbaterile și popularizarea documentelor Congresului un rol important revine cluburilor și coșurilor roșii. Acestea pot și trebuie să organizeze întîlniri între participanții la Congres și membrii de sindicat, la care să se dezbate documentele Congresului. Pentru popularizarea hotărîrilor Congresului vor organiza asemenea întîlniri și comitetele sindicale raionale și orășenești.

Delegații și invitații la cel de al IV-lea Congres al Sindicatului Muncitorilor din Învățămînt și Cultură, în numele celor peste 200.000 de membri de sindicat, au asigurat partidul că oamenii muncii din învățămînt, artă, presă și poligrafie nu vor precupeți nici un efort în scopul ridicării învățămîntului și culturii din patria noastră la nivelul tot mai înalt pe care îl cere construirea socialismului.

Să traducem în viață acest angajament, să muncim stăruitor pentru îndeplinirea lui.

Conf. univ. A. CHIRCEV
Cluj

(Continuare în pag. 2)

MANUALUL de limba latină pentru clasa a IX-a

Se poate afirma că autorii manualului de latină pentru clasa a IX-a au deus o muncă însemnată și meritorie pentru alcătuirea acestui manual în care, conștient programat, sînt lămurite chestiunile principale din morfologia, sintaxa și lexicul limbii latine. Materialul pentru recapitularea morfologiei și sintaxei din clasa a VIII-a este astfel aranjat, încît să poată completa cunoștințele dobîndite de elevi. Paradigmele pentru declinări și conjugări sînt clare, explicațiile și exemplele sînt adecvate, regulile privind diverse probleme, mai ales cele de sintaxă, sînt bine formulate, observațiile reiterate la anumite excepții sau cazuri rare sînt judicioase doza. Textele au fost luate din scrierilor clasici, așa cum se cuvenea pentru predarea morfologiei și sintaxei în anul al doilea de studiere a limbii latine. Și exercițiile de retroversivare sînt, în general, bine alcătuite și în strînsă legătură cu materialul gramatical, iar tablourile recapitulative sînt just însoțite, fiind foarte utile pentru elevi, deoarece înlesnesc mult munca în timpul recapitulării parțiale sau finale.

Totuși, m-aș permite să arăt unele deficiențe de ordin gramatical și lexical și să fac propuneri pentru înlăturarea lor. De pildă, la pag. 15 și 19 adjectivele piger și acer nu sînt reduse întreg la feminin și neutru (piger, acerum, acris, acre), ceea ce i-ar putea face pe elevi să-și fuseseră aceste forme greșite, ca piger, acris. Este recomandabil să se dea numerele ordinale cel puțin pînă la 30, nu pînă la 10 așa cum sînt date în manual, deoarece, deși se spune undecim și duodecim, totuși se continuă cu tertius decimus etc.

Sînt de părere că diferențierea dintre aetia est și delecta fuit (p. 41 și 65) complexă învățarea dialezei pasive în limba latină, mai ales că forma a două este sporadică în latina clasică. Deosebirea constă în faptul că urbs delecta est (orășul a fost distrus) exprimă o acțiune, pe cînd urbs delecta fuit arată o stare de durată scurtă sau îndelungată (orășul a fost în stare de distrugere a rămas distrus). În orice caz această este o subtilitate gramaticală care poate fi amînată pentru ultima clasă sau pentru facultate.

La exercițiile de retroversivare de la p. 41 primul propozitie (Numele amice vine de la cuvîntul amicus) trebuie eliminată, întrucît cuprinde trei dificultăți de traducere (amici, oritur, amandi) elevii fiind tentați să traducă cuvîntul cu cuvînt. Aceste dificultăți pot fi înlăturate numai prin intervenția profesorului care va arăta elevilor traducerea exactă (Nomen amici oritur a verbo amandi). În același exercițiu trebuie să se rectifice numele prietenului lui Achille, și a numele Patroclei (în latină este Patroclus, nu Patroclia). La p. 92 în exercițiile de retroversivare să se rectifice că „vorba limba greacă” nu se poate traduce altfel decît „loquebatur lingua graeca” (abl), sau „loquebatur graece”, acestea fiind singurele construcții corecte.

Pentru ilustrarea folosirii conjunctivului în propozițiile principale trebuie ales un text din scrierilor clasici. În manual se folosește conjunctivul prohibitiv perfect la persoana a III-a, care este sporadic. Este indicat, fiind mai frecvent, conjunctivul perfect prohibitiv la persoana a II-a: ne feceris ne quidem venenere, inlocuit prin noll (fuge, omite, face, quærer, venire), conjunctiv-

vul prohibitiv prezent exprimînd aspect durativ sau iterativ, iar conjunctivul prohibitiv perfect — aspect momentan.

La p. 90 qui (nunc rogem) este greșit; trebuie scris quid.

La p. 94 se afirmă în mod greșit că nominativul cu infinitivul reprezintă o subordonată completivă, ca în vorba de o subordonată subiectivă (Homerus caecus fuisse dicitur). Propoziția subordonată poate fi completivă numai dacă se folosește forma dicunt (ferunt, tradunt) și acuzativul cu infinitivul.

Este de asemenea greșită formula de la p. 99 unde se spune: Eo compulsi ut fame perierit — perierit fiind conjunctivul perfect necesar după ut consecutiv.

La p. 154, cu privire la circumstanțialele de timp la întrebarea quomodo? (cît timp?) se arată că există trei construcții. În realitate există una singură, acuzativul: horam levit. Ablativul sau acuzativul cu propoziție per sau intra se folosește la întrebarea quanto tempore? (în cît timp?). Finiam hoc opus tribus mensibus sau intra tres menses (voi sîrși această lucrare în decurs de trei luni). Pe aceeași pagină, pentru circumstanțialele instrumentale se dau două exemple: „Gladis pugnatum est” (exemplu corect), deoarece lupta s-a dat cu săbiile și „cum gladis pugnamus est” (Al doilea exemplu este inadmisibil nu numai în limba latină, dar nici în limbile slave, care au împrumutat instrumentul din limba latină, deoarece cum gladis (de ex. venerunt) este sociativ avînd sensul că ei au venit cu săbiile. Ca să fie instrumentali, gladis (cu săbiile) se folosește fără propoziția cum (de ex.: multi hostes gladis occisi sunt — mulți dușmani au fost ucși cu săbiile).

Din punct de vedere lexical așa avea următoarele propoziții. La p. 3 în text se spune „pietas dis deabusque” (dativ plural). Mai corect ar fi pietas ergo deos (de altfel ca și în românește — pietate față de zei). La p. 64 se afirmă că mergo mergere are sens intransitiv. De fapt sensul acestui verb în latina clasică este tranzitiv, devenind intransitiv abia în latina populară. Dacă n-ar fi astfel, cum s-ar explica devisa „Fluctuat nec mergitur” (plutește, dar nu se scufundă, în sensul că nu este scufundat de valuri) sau „Atque ipso potuit submergere pontem” (Verg. Aen 1.40 — iar pe el au putut să-l scufunde în mare). Același sens îl are și verbul francez: submerger.

În ceea ce privește dicționarul, socotesc că nu este acceptabil procedee folosit în prezentarea formelor primitive ale unor verbe, de ex.: agnosco, ere, novi, itum; confero, erre, tuli, latum. Procedee folosit de dicționarele străine și de unele de la noi prezintă forme de

INFORMAȚIE

Dintre manualele de calcul diferențial și integral pentru clasa a XI-a reală, prezentate la concurs, a fost distins cu premiul al III-lea și va fi publicat manualul tov. profesor Boteanu Aurel din Mediaș.

De la Ministerul învățămîntului și Culturii

Noi numiri date unor școli

Pentru a sădi în sufletul elevilor dragostea față de înaintașii progresivi al poporului nostru și respectul față de munca și creațiile acestor înaintași și pentru a contribui la întărirea sentimentului patriotic al elevilor, precum și fiind seamă de dorința cadrelor didactice, a elevilor, a părinților acestora și a organelor administrative dintr-o serie de localități, Ministerul învățămîntului și Culturii a dispus ca o serie de școli de cultură generală și pedagogice să poarte numele unor personalități importante ale istoriei și culturii. Astfel, școala medie nr. 1 din orașul Tîrgu Mureș va purta denumirea de „Școala medie nr. 1 Alexandru Papiu Harian”; școala medie nr. 1 din orașul Tg. Jiu va purta denumirea de „Școala medie nr. 1 Ecaterina Teodoroiu”; școala medie nr. 2 din orașul Deva va purta denumirea de „Școala medie nr. 2 Decebal”; școala medie nr. 1 din orașul Buzău va purta denumirea de „Școala medie nr. 1 Bogdan Petriceicu Hașdeu”; școala medie nr. 2 cu limba de predare germană din orașul Timișoara va purta denumirea de „Școala medie nr. 2 cu limba de predare germană Nikolaus Lenau”; școala medie nr. 1 din orașul Pitești va purta denumirea de „Școala medie nr. 1 Nicolae Bălcescu”; școala medie din orașul Orăștie va purta denumirea de „Școala medie Aurel Vlaicu”; școala medie nr. 1 din orașul Reghin va purta denumirea de „Școala medie nr. 1 Petru Maior”; școala medie nr. 3 din orașul Ploiești va purta denumirea de „Școala medie nr. 3 Mihai Viteazul”; școala medie nr. 2 din orașul Buzău va purta denumirea de „Școala medie nr. 2 Mihail Eminescu”; școala medie nr. 5 din orașul Cluj va purta denumirea de „Școala medie nr. 5 Gheorghe Barițiu”; școala medie nr. 1 din orașul Turda va purta denumirea de „Școala medie nr. 1 Mihai Viteazul”; școala medie din orașul Abrud va purta denumirea de „Școala medie Horia, Cloșca și Crișan”; școala medie nr. 2 din orașul Aiud va purta denumirea de „Școala medie nr. 2 Bethlen Gabor”; școala medie din orașul Brad va purta denumirea de „Școala medie Avram Iancu”; școala medie din orașul Oltenia va purta denumirea de „Școala medie Alexandru Sahia”; școala medie nr. 1 din orașul Piatra Neamț va purta denumirea de „Școala medie nr. 1 Petru Rareș”; școala medie nr. 1 din orașul Vaslui va purta denumirea de „Școala medie nr. 1 Mihail Kogălniceanu”; școala medie nr. 7 cu limba de predare maghiară din orașul Cluj va purta denumirea de „Școala medie nr. 7 cu limba de predare maghiară Brassai Samu”; școala medie nr. 2 cu limba de predare ucraineană din orașul Sighet va purta denumirea de „Școala medie nr. 2 cu limba de predare ucraineană Taras Șevcenko”; școala medie nr. 2 cu limba de predare germană din orașul Mediaș va purta denumirea de „Școala medie nr. 2 cu limba de predare germană Ștefan Ludwig Roth”; școala elementară de 7 ani nr. 1 din orașul Iași va purta denumirea de „Școala elementară de 7 ani nr. 1 Gheorghe Asachi”; școala medie nr. 2 din orașul Cîmpina va purta denumirea de „Școala medie nr. 2 Ilie Pîntilă”; școala pedagogică de învățători din orașul Deva va purta denumirea de „Școala pedagogică Jan Amos Komensky”; școala medie cu limba de predare slovacă din Nădlac, raionul Pecica, regiunea Timișoara, va purta denumirea de „Școala medie cu limba de predare slovacă Jan Amos Komensky”.

Șchimb de experiență

Intre educatoarele din raioanele Slatina și Curtea de Argeș a fost organizat de curînd un interesant schimb de experiență, cu sprijinul secțiilor de învățămînt și cultură ale raioanelor respective. Timp de 2 zile un grup de educatoare din raionul Curtea de Argeș a urmăriț felul cum este organizată și se desfășoară activitatea în câteva unități preșcolare fruntașe din raionul Slatina.

Șchimbul de experiență va fi folositor, fără îndoială, la îmbunătățirea activității viitoare a educatoarelor.

SILVIA IORDACHE

Contribuții la socializarea agriculturii

Sub îndrumarea organizației de partid, învățătorii și profesorii din comuna Cătina, raionul Sărmas, aduc o contribuție importantă la munca de transformare socialistă a agriculturii în ședințele cu părinții, în vizitele la domiciliul elevilor, în discuțiile individuale cu țărani muncitori etc. În lămurire pe aceștia asupra avantajelor muncii în comun. Numai în decurs de două săptămîni cadrele didactice au contribuit la înscrierea în întovășirile agricole a 30 de țărani muncitori.

IOSIF ARDELEANU

RECTIFICARE

Titlul întreg al articolului semnat de prof. univ. Stancu Stoian și publicat în nr. 444 al „Gazetei învățămîntului” este „Despre tradiție și progres pedagogic în lumina Marelui Octombrie”.

Prof. N. I. NICULIȚA

Pentru îmbunătățirea continuă a manualelor CONSĂTUIRI cu cadrele didactice

În dorința de a îmbunătăți conținutul manualelor și programelor școlare pentru anul școlar viitor, Ministerul învățămîntului și Culturii și Editura de stat didactică și pedagogică organizează în diferite localități consătuiri cu cadrele didactice, la care învățătorii și profesorii sînt invitați să-și spună cuvîntul atît în ceea ce privește conținutul științific al manualelor și programelor școlare, cît și în ceea ce privește valoarea lor pedagogică.

Secțiile de învățămînt și cultură în cuprinsul cărora vor avea loc aceste consătuiri sînt chemate să acorde tot sprijinul organizării lor, să antreneze din timp cadrele didactice de specialitate pentru a se pregăti temeinic în vederea ședințelor. Participanții la consătuiri sînt chemați să prezinte observațiile lor pe baza celor constatate în munca la catedră, în folosirea programelor și manualelor, pe baza studiilor; amănunțite a conținutului.

Discuțiile se vor purta în jurul unui rețerat întocmit de un învățator sau profesor fruntaș din localitate. Rețeratul va scoate în evidență, pe scurt, valoarea manualului și programei în discuție. Se recomandă însă ca rețeratul să conștie, în special, din relevarea părților slabe ale manualului și programei respective și din recomandări concrete de îmbunătățire.

Problemele care trebuie aacute în rețeratul vor fi cele privitoare la conținutul științific al programei și manualului și, în același timp, se vor referi la volumul acestora — pe capitole și lecții — la nivelul lor de prezentare și la limba și stilul în care sînt prezentate problemele.

Aceleași obiective trebuie să fie urmărite și în rețeratele privitoare la manualele traduse în limbile naționalităților conclocoitoare. La acestea însă e necesar să se acorde o atenție deosebită limbii și stilului în care au fost traduse, precum și exactității științifice a terminologiei.

Consătuirile vor fi conduse de un delegat al secției regionale de învățămînt și cultură. La ele vor participa și delegații din partea Ministerului învățămîntului și Culturii, din partea Editurii de stat didactică și pedagogice.

Se pot organiza asemenea consătuiri, din inițiativa locală, în orice altă localitate din țară, sub îndrumarea secției de învățămînt și cultură. În aceste cazuri se vor trimite, pe adresa Editurii, materialele acestor consătuiri, spre a se ține seama de ele la îmbunătățirea în viitor a manualelor.

Dăm mai jos lista consătuirilor programate de M.I.C. și Editura de stat didactică și pedagogică.

ORAȘUL BUCUREȘTI: Istoria literaturii romine cl. X — mai 1958; Gramatică limbii romine cl. V—VI — martie 1958, Germană cl. VI — ianuarie 1958, Franceza cl. VI — aprilie 1958; Geometria cl. VI—VII — aprilie 1958, Algebră cl. IX — mai 1958; Chimia cl. VIII—IX — aprilie 1958; Geografia cl. IX — mai 1958; Geometria cl. IX — mai 1958; Muzica cl. V—VII — mai 1958; Limba engleză cl. VI — aprilie 1958.

REGIUNEA BAIA MARE, ORA-

Schimb de experiență

Intre educatoarele din raioanele Slatina și Curtea de Argeș a fost organizat de curînd un interesant schimb de experiență, cu sprijinul secțiilor de învățămînt și cultură ale raioanelor respective. Timp de 2 zile un grup de educatoare din raionul Curtea de Argeș a urmăriț felul cum este organizată și se desfășoară activitatea în câteva unități preșcolare fruntașe din raionul Slatina.

Șchimbul de experiență va fi folositor, fără îndoială, la îmbunătățirea activității viitoare a educatoarelor.

SILVIA IORDACHE

Contribuții la socializarea agriculturii

Sub îndrumarea organizației de partid, învățătorii și profesorii din comuna Cătina, raionul Sărmas, aduc o contribuție importantă la munca de transformare socialistă a agriculturii în ședințele cu părinții, în vizitele la domiciliul elevilor, în discuțiile individuale cu țărani muncitori etc. În lămurire pe aceștia asupra avantajelor muncii în comun. Numai în decurs de două săptămîni cadrele didactice au contribuit la înscrierea în întovășirile agricole a 30 de țărani muncitori.

IOSIF ARDELEANU

RECTIFICARE

Titlul întreg al articolului semnat de prof. univ. Stancu Stoian și publicat în nr. 444 al „Gazetei învățămîntului” este „Despre tradiție și progres pedagogic în lumina Marelui Octombrie”.

Prof. N. I. NICULIȚA

Pentru îmbunătățirea continuă a manualelor CONSĂTUIRI cu cadrele didactice

În dorința de a îmbunătăți conținutul manualelor și programelor școlare pentru anul școlar viitor, Ministerul învățămîntului și Culturii și Editura de stat didactică și pedagogică organizează în diferite localități consătuiri cu cadrele didactice, la care învățătorii și profesorii sînt invitați să-și spună cuvîntul atît în ceea ce privește conținutul științific al manualelor și programelor școlare, cît și în ceea ce privește valoarea lor pedagogică.

Secțiile de învățămînt și cultură în cuprinsul cărora vor avea loc aceste consătuiri sînt chemate să acorde tot sprijinul organizării lor, să antreneze din timp cadrele didactice de specialitate pentru a se pregăti temeinic în vederea ședințelor. Participanții la consătuiri sînt chemați să prezinte observațiile lor pe baza celor constatate în munca la catedră, în folosirea programelor și manualelor, pe baza studiilor; amănunțite a conținutului.

Discuțiile se vor purta în jurul unui rețerat întocmit de un învățator sau profesor fruntaș din localitate. Rețeratul va scoate în evidență, pe scurt, valoarea manualului și programei în discuție. Se recomandă însă ca rețeratul să conștie, în special, din relevarea părților slabe ale manualului și programei respective și din recomandări concrete de îmbunătățire.

Problemele care trebuie aacute în rețeratul vor fi cele privitoare la conținutul științific al programei și manualului și, în același timp, se vor referi la volumul acestora — pe capitole și lecții — la nivelul lor de prezentare și la limba și stilul în care sînt prezentate problemele.

Aceleași obiective trebuie să fie urmărite și în rețeratele privitoare la manualele traduse în limbile naționalităților conclocoitoare. La acestea însă e necesar să se acorde o atenție deosebită limbii și stilului în care au fost traduse, precum și exactității științifice a terminologiei.

Consătuirile vor fi conduse de un delegat al secției regionale de învățămînt și cultură. La ele vor participa și delegații din partea Ministerului învățămîntului și Culturii, din partea Editurii de stat didactică și pedagogice.

Se pot organiza asemenea consătuiri, din inițiativa locală, în orice altă localitate din țară, sub îndrumarea secției de învățămînt și cultură. În aceste cazuri se vor trimite, pe adresa Editurii, materialele acestor consătuiri, spre a se ține seama de ele la îmbunătățirea în viitor a manualelor.

Dăm mai jos lista consătuirilor programate de M.I.C. și Editura de stat didactică și pedagogică.

ORAȘUL BUCUREȘTI: Istoria literaturii romine cl. X — mai 1958; Gramatică limbii romine cl. V—VI — martie 1958, Germană cl. VI — ianuarie 1958, Franceza cl. VI — aprilie 1958; Geometria cl. VI—VII — aprilie 1958, Algebră cl. IX — mai 1958; Chimia cl. VIII—IX — aprilie 1958; Geografia cl. IX — mai 1958; Geometria cl. IX — mai 1958; Muzica cl. V—VII — mai 1958; Limba engleză cl. VI — aprilie 1958.

REGIUNEA BAIA MARE, ORA-

Citeva aspecte ale educării patriotice și socialiste la elevi

(Urmare din pag. 1)

Cunoașterea particularităților specifice ale sentimentelor îl fereste pe profesor de greșala — care, trebuie să recunoaștem, nu este chiar atît de rar înțînă în practica pedagogică — de a le trata pe pozițiile unor concepții intelectualiste și astfel de a le scăpa de sub influența educativă.

Sentimentul patriotismlului nu este ceva înmăscat. Originea lui nu trebuie căutată, așa cum o fac unii psihologi americani, în „instinctul de turmă”. Patria nu este o noțiune strict geografică („locul unde am văzut lumina zilei”). Patriotismul are un profund caracter social-istoric și este un sentiment de esență moral-politică. El este expresia conștientei organizate a persoanei cu trecutul istoric al poporului, cu tradițiile lui progresiste, cu lupta de veacuri pentru libertate și independență, cu succesele și realizările lui prezente pe tărîm economic și cultural, precum și cu năzuințele și aspirațiile lui de viitor.

Cum ajunge copilul să simtă cu timpul dragostea pentru patria lui? Cum ajunge el să se ridice de la înțelegerea limitată a faptului că este membru al familiei-sale, la înțelegerea faptului că este fiul patriei sale? Și nu numai la înțelegere, dar și la un devotament neapăsător care să-l facă să se lupte pentru cauza poporului său, să apere cuceririle sale și, la nevoie, să-și jertfească și viața atunci cînd patria este în pericol.

Nu voi intra într-o analiză amănunțită a problemei. Este evident însă că sentimentul dragostei de patrie parcurge o lungă cale de dezvoltare pînă ajunge la acel grad de generalizare și dobîndire a caracterului de principialitate pe care îl înțînă la adult. De aceea este necesar să se urmărească în momentul genetic al sentimentului patriotismlului, examinate în perspectivă psihologică. Numai după ce vom înțelege bine această problemă va putea fi vorba de eficacitatea unor sau altora dintre căile și mijloacele de educare a sentimentului de dragoste pentru patrie.

Încă de timpuriu copilul primește din partea mediului înconjurător numeroase impresii care-i provoacă trăiri emotive. Cîntecul mamei, poeziile învățate în familie, povestirile despre oameni și despre natură pe care le ascultă la grădiniță etc. — toate acestea provoacă la copil trăiri emotive. Paralel cu acestea i se dezvoltă atașamentul față de familie, de locul natal, de grădiniță, de colectivul clasei, de școală etc. Cu timpul, asemenea impresii care dau naștere la trăiri emotiv- pozitive încep să se unifice în noțiunea de „patrie”. Desigur, la început această noțiune apare sub forma unor impresii concrete izolate. Trăirile emotive provocate de aceste impresii încep însă și ele să se unifice într-o atitudine emotivă față de întregul numit „patrie”. Vedem, așadar, că nașterea legăturii între intelect (reprezentare — noțiune) și afect (reații emotive — atitudine) în constituirea și dezvoltarea sentimentului de dragoste pentru patrie. Această corelație se realizează la niveluri diferite, în funcție de etapele dezvoltării psihice a copilului.

În școală, în procesul însușirii cunoștințelor, se dezvoltă corelația nouănașă despre patrie și atitudinea emotivă a elevului față de aceasta. Componentele intelectuale și emotive se împletesc la tot pasul în mersul general al dezvoltării sentimentului patriotic. De la profesorul de limba română elevul înțelege că este un membru al limbii materne și devine conștient de valoarea operelor scriitorilor noștri progresivi, a aceluia care au ogîndit în cărțile lor suferințele poporului și lupta acestuia împotriva jugului exploatării, și care descriu astăzi nobila lui muncă pentru a construi o lume nouă. La lecțiile de științe naturale și geografie elevul află despre frumusețile naturii patriei, despre bogățiile ei. Lecțiile de istorie le vorbesc despre lupta multiseculară a poporului nostru pentru libertate și independență națională, despre lupta lui de astăzi pentru construirea socialismului. Elevul începe să simtă astfel mîndria legitimă de a face parte din acest popor. În viața de toate zilele elevul observă și află nemijlocit despre faptele de abnegație ale oamenilor muncii pentru folosul și binele patriei. Pe această cale el ajunge să aprecieze ce este bine și ce este rău pentru patrie; cine sînt prietenii și cine sînt dușmanii ei. Faptele de eroism ale oamenilor muncii — pe care le cunoaște din observații directe, din presă, din literatură — trezesc admirația elevului, dorința lui vie de a munci pentru binele patriei. Pătrînzînd semnificația socială a faptelor patriotice, elevul caută să le realizeze el însuși, să fie la fel cu eroii cărților, la fel cu fruntașii muncii. Toate acestea ridică în fața lui serioase probleme de conștiință legate de normele de conduită morală. Pentru a deveni „bun”, elevul începe să lupte împotriva lenei, a egoismului, a individualismului, a fricii etc. În dorința de a imita pe cei care se bucură de stima întregului popor, el se străduiește să devină harnic, curajos, solidar cu interesele colectivului. În acest fel, dragostea de patrie devine un sentiment activ, eficace, mobilizator. Mîndria națională pe care o provoacă în elev realizările în domeniul economiei, tehnicii, culturii etc. trezește în el, totodată, dorința vie de a se desăvîrși pentru a fi capabil el însuși de fapte deosebite de demnitate națională.

Sentimentul patriotic devine astfel necesar. Este de ajuns ca profesorul să-și țineze ca obiectiv general educarea elevilor în spiritul patriotismlului socialist și să traducă consecvent acest obiectiv în fapt atunci cînd îl permite lecția.

Pentru a face să apară și să se dezvolte dragostea de patrie la elevi, în sensul considerațiilor psihologice anterioare este necesar ca profesorul să creeze acele situații psihologice care sînt în măsură să genereze atitudini emotive pozitive față de patrie (față de frumusețile naturii, față de trecutul glorios de luptă al clasei muncitoare și față de realizările ei actuale, față de succesele dobîndite în domeniul științei, culturii, artei etc.). Desigur că profesorul se va pregăti temeinic în acest scop.

Am văzut apoi că sentimentul patriotismlului poate să apară și ca rezultat al aprecierii și admirării faptelor patriotice ale altor oameni. Nu numai la lecțiile de literatură sau de istorie, ci și la cele de științe naturale, chimie, matematică etc. elevii au posibilitatea să retrăiască subiectiv faptele și acțiunile personajelor literare, ale figurilor proeminente istorice, ale oamenilor de știință — fapte și acțiuni săvîrșite spre binele patriei și care trezesc adînci rezonanțe emotive.

La fel, se impune observarea atitudinilor emotive ale elevilor față de frumusețile naturii patriei, de colectivul clasei, de succesele și însușelele la învățură, față de eroii muncii socialiste, față de minoritățile naționale etc. În toate aceste cazuri trăirile emotive — pozitive, neutre sau negative — pot constitui pentru pedagog tot atît de indicii despre nivelul de dezvoltare, despre gradul de stabilizare și generalizare al sentimentului de dragoste pentru patrie. Nu numai atitudinile pozitive, dar în egală măsură și cele negative pot fi un indiciu al direcției spre care se îndreaptă în dezvoltarea sa sentimentul.

Dar cel mai eficace mijloc de verificare a nivelului de dezvoltare a sentimentului patriotic și, deci, a rezultatelor muncii educative îl constituie studierea conduitei elevilor din punctul de vedere al concordanței între fapte și acțiuni pe de o parte și reprezentări, noțiuni, convingeri și atitudini pe de altă parte. Acest criteriu este, după noi, piatra de încercare a muncii educative. Căci se poate întîmpla să nu existe acordul necesar între ideile, convingerile și atitudinile elevului despre și față de patrie și faptele și acțiunile sale în folosul patriei. Urmărirea acestei corelații la diferite vârste școlare va permite profesorului să vadă cum se realizează trecerea de la idei, convingeri și atitudini la fapte și acțiuni patriotice. Fără cunoașterea formelor concrete ale acestei trezări, precum și a factorilor ce o promovează nu poate fi vorba decît de o educare empirică și adesea pe „dibute” a sentimentului de dragoste pentru patrie.

În acest fel, exercitînd pe elevi în fapte și acțiuni patriotice, îmbogățindu-le sfera trăirilor emotive, unificînd în atitudini constante față de patrie, noi le dezvoltăm adevăratul sentiment al dragostei de patrie care devine cu timpul o trăsătură importantă a caracterului, parte componentă a personalității lor în dezvoltare.

Ca și în munca instructivă, și în cea educativă ar trebui să existe metode de verificare a rezultatelor obținute. În procesul instructiv este folosită metoda cunoscută a aprecierii și controlului cunoștințelor, prînceperilor și deprinderilor elevilor (chestionare orale, lucrări de control, probe scrise, examene).

Care ar putea să fie metodele de verificare și control? a rezultatelor obținute de profesor în munca de educare a elevilor în spiritul patriotismlului socialist? Ceea ce ne relatează elevii fie oral, fie în scris, devine un criteriu important de apreciere nu numai a cunoștințelor sale, dar și a nivelului său de dezvoltare intelectuală. În educarea politico-morală, însă, relația verbală nu poate constitui un criteriu sigur pentru profesor cu privire la rezultatele pozitive obținute în munca sa educativă.

Deși în școala noastră s-au obținut însemnate rezultate în educarea elevilor în spiritul patriotismlului socialist, trebuie să recunoaștem că profesorii nu-și pun această problemă, iar dacă o pun, n-au găsit calea aprecierii obiective, științifice, a rezultatelor la care ajung. Faptul este instructiv explicabil, dat fiind că problema este foarte grea și complexă, iar în manualele de pedagogie nu se găsește lămuriri satisfăcătoare în această direcție. Înfășurarea rezultatelor obținute de profesori în munca educativă are un caracter de cele mai multe ori pur descriptiv și mai ales declarativ: „Luînd cîtare și cîtare măsuri pedagogice... am reușit să-i educăm pe elevii în spiritul dragostei de patrie”. Prin diferite procedee (se descriu care anume) am ajuns la rezultate pozitive în educarea patriotismlului socialist la elevii”. Fără ca pentru întărirea muncii de educație morală, aprecierea sentimentelor nu poate să rămîna în această fază empirică. Profesorul trebuie să știe la ce nivel de dezvoltare se află sentimentul de dragoste pentru patrie al elevilor săi trebuie să fie în stare să se orienteze cu precizie în această direcție, așa cum se orientează cu precizie cînd verifică și apreciază cunoștințele. În cele de mai jos vom schița, mai mult eu titlu de încercare, câteva mijloace și procedee de „apreciere și control” a rezultatelor educației patriotice la elevilor. De altfel, aceste mijloace și procedee, după cum este ușor de văzut, nu constituie un scop în sine, ci un mijloc eficient de formare a personalității elevului pe latura sentimentelor sale politico-morale.

Participarea la sărbătorile naționale și internaționale (1 Mai, 23 August, 7 Noiembrie etc) constituie un alt prilej însemnat de educare activă a sentimentului patriotic. Dar și aici, ca și în cazul de mai sus, se impune respectarea cu strictețe a celor două cerințe. Cînsirea sărbătorilor printr-o serie de măsuri pregătitoare (luarea angajamentelor, povăzirea clasei, pregătirea programelor artistice etc.) trebuie să se sprijine pe o motivare psihologică adecvată, să se desfășoare într-o atmosferă festivă, să provoace emoții vii de bucurie care rămîn neuitate, și nu să constituie o „corvoadă” pe care elevii sînt siliți s-o facă în ciuda plictisului celorlește. Să nu uităm că în toate aceste cazuri, faptele și acțiunile patriotice nu constituie un scop în sine, ci un mijloc eficient de formare a personalității elevului pe latura sentimentelor sale politico-morale.

Dar educația patriotică se realizează mai ales în clasă, în munca de fiecare zi a profesorului cu elevii săi. De aceea este neapărat necesar ca în procesul de transmitere a cunoștințelor profesorul să reușească să trezească la elevi tot complexul de trăiri emotive care constituie conținutul sentimentului de dragoste pentru patrie. Fără ca aceasta nu se poate realiza la fiecare lecție — și cu altă mai puțin în orice moment al ei. Dar lucrul acesta nu este necesar. Este de ajuns ca profesorul să-și țineze ca obiectiv general educarea elevilor în spiritul patriotismlului socialist și să traducă consecvent acest obiectiv în fapt atunci cînd îl permite lecția.

Pentru a face să apară și să se dezvolte dragostea de patrie la elevi, în sensul considerațiilor psihologice anterioare este necesar ca profesorul să creeze acele situații psihologice care sînt în măsură să genereze atitudini emotive pozitive față de patrie (față de frumusețile naturii, față de trecutul glorios de luptă al clasei muncitoare și față de realizările ei actuale, față de succesele dobîndite în domeniul științei, culturii, artei etc.). Desigur că profesorul se va pregăti temeinic în acest scop.

Am văzut apoi că sentimentul patriotismlului poate să apară și ca rezultat al aprecierii și admirării faptelor patriotice ale altor oameni. Nu numai la lecțiile de literatură sau de istorie, ci și la cele de științe naturale, chimie, matematică etc. elevii au posibilitatea să retrăiască subiectiv faptele și acțiunile personajelor literare, ale figurilor proeminente istorice, ale oamenilor de știință — fapte și acțiuni săvîrșite spre binele patriei și care trezesc adînci rezonanțe emotive.

La fel, se impune observarea atitudinilor emotive ale elevilor față de frumusețile naturii patriei, de colectivul clasei, de succesele și însușelele la învățură, față de eroii muncii socialiste, față de minoritățile naționale etc. În toate aceste cazuri trăirile emotive — pozitive, neutre sau negative — pot constitui pentru pedagog tot atît de indicii despre nivelul de dezvoltare, despre gradul de stabilizare și generalizare al sentimentului de dragoste pentru patrie. Nu numai atitudinile pozitive, dar în egală măsură și cele negative pot fi un indiciu al direcției spre care se îndreaptă în dezvoltarea sa sentimentul.

Dar cel mai eficace mijloc de verificare a nivelului de dezvoltare a sentimentului patriotic și, deci, a rezultatelor muncii educative îl constituie studierea conduitei elevilor din punctul de vedere al concordanței între fapte și acțiuni pe de o parte și reprezentări, noțiuni, convingeri și atitudini pe de altă parte. Acest criteriu este, după noi, piatra de încercare a muncii educative. Căci se poate întîmpla să nu existe acordul necesar între ideile, convingerile și atitudinile

LA ȘCOALA nr. 2 din Craiova

La școala medie nr. 2 din Craiova s-a pornit încă din anul trecut la organizarea activităților legate de politehnizarea învățămîntului. Ca la orice început, a fost nevoie de o perioadă în care să se găsească calea cea mai bună pentru realizarea sarcinilor noi. Au fost organizate două ateliere — de lăcătușerie-mecanică și de tipărire. De asemenea, pentru elevii din clasele V-VII a fost amenajat un lot de 1200 m. p. unde să se desfășoare lucrările agricole. Doi membri ai colectivului au primit sarcina să se ocupe în mod special de aceste activități.

Sprejind acordat școlii de uzina constructoare de mașini „7 Noiembrie” a fost și este de mare preț pentru introducerea elementelor de politehnizare. Acest lucru îl dovedește în primul rînd dotarea atelierelor. Aici elevii au la dispoziție unelele cele mai diferite. Sase teighele de tipărire, tot atitea truse de scule, două bancuri cu menchine, 30 de ciocane, 10 forje portative, nicovală, cocane, pile etc. Se găsește în curs de montare încă 10 bancuri, care vor permite o mai bună desfășurare a activității în atelier.

Uzina asigură și materialele necesare muncii în atelier: tablă de oțel, țevi, oxigen și multe altele. De asemenea, uzina a pus la dispoziția școlii și doi maștrii, care dau o mîna de ajutor maistrului-șef al atelierelor școlii.

La realizarea sarcinilor politehnizării contribuie și legarea predării unor obiecte de studiu — cum sînt fizica, chimia, matematica, științele naturale, geografia, desenul — cu problemele producției. Bunoară, la lecțiile de matematică s-au rezolvat probleme legate de activitatea industrială, de agricultura socialistă și comerțul de stat. La fizică, după studierea legii lui Pascal, elevii au efectuat calculul construcției unei prese hidraulice.

Totuși, în acțiunea de politehnizare

mai există lipsuri. Nu toți elevii au fost antrenaji în efectuarea lucrărilor de atelier. În orele de muncă practică nu este suficient respectată disciplina. Tov. director D. Năstăsel cunoaște lipsuri, dar scoletele că răspundător pentru existența lor este numai fostul maistru-șef, tov. Smărăndache. Într-adevăr, acesta nu reușea să impună în atelier o disciplină asemănătoare cu cea existentă la lecții. Totuși, lucru de altfel recunoscut și de conducerea școlii, el era un meseriaș bun, care reușea să realizeze un important progres al elevilor, iar pe cei atrași de munca în atelier îi sprijinea cu atenție. Este drept că tov. Smărăndache a manifestat o serie de lipsuri, dar el n-a fost suficient ajutat de cadrele pedagogice ale școlii.

În general, se pare că la școala medie nr. 2 activitatea pentru politehnizarea învățămîntului a fost oarecum ruptă în două. Munca practică a fost lăsată cu totul pe seama maistrului. Cadrele didactice — și mai ales directorul și acei profesori care au primit sarcina să se ocupe îndeosebi de politehnizare — nu au îndrumat munca aceasta, nu s-au ocupat de activitatea educativă în orele de atelier. Un exemplu al dezinteresului lor este și faptul că obiectele lucrate de elevi zac în dulapurile atelierului. De ce nu s-a găsit nimeni să aceste obiecte pot fi valorificate, creîndu-se un fond care să permită o mai bună înzestrare a atelierelor școlii?

Dirjecția școlii trebuie să urmărească cu mai multă atenție activitatea practică, iar cadrele didactice care răspund de această problemă trebuie să se apropie mai mult de ea, să o considere ca o sarcină comună a pedagogilor și a maistrului. Condițiile existente îngăduie acest lucru. Ceea ce s-a realizat pînă acum dovedește posibilitatea pentru o frumoasă dezvoltare a muncii de politehnizare la școala nr. 2 din Craiova.

H. ȘERBAN

Cu ajutorul întreprinderii

Ind o mare atenție problemelor legate de politehnizarea învățămîntului, cadrele didactice de la școala medie din orașul muncitoresc Cîmpia Turzii se preocupă îndeaproape de familiarizarea elevilor cu bazele științifice ale procesului de producție și de înarmarea lor cu deprinderi practice.

În această privință școala primește un ajutor important din partea întreprinderii „Industria Sîmei”, care o patronază. Colectivul de conducere al întreprinderii a sprijinit școala în organizarea unui atelier propriu de lăcătușerie în cadrul școlii profesionale care funcționează în incinta ei. În acest atelier, elevii școlii medii, îndrumați de profesorii-maștrii Vasile Gligor și Stelian Ciopraga de la școala profesională, dobîndesc valoroase cunoștințe și deprinderi practice. Ei cunosc principalele proprietăți fizice și mecanice ale metalelor, tehnica traşajului, instrumentele de măsurat și controlat, au executat tăierea tablei cu foarțeca și dala, tăierea balotului și a sîrmei, tăierea cu lăstrăstrud de metale, lipirea și nituirea, pilirea, găurirea manuală și mecanică, sleuirea și linisirea pieselor. Elevii au ajuns să execute singuri corpuri geometrice de tablă, plăni, țarașe, linguri, țavi, ciocane de diferite greutăți, zăvoare, clești, balamale, lacăte etc.

După corespondența prof. ION BOGDAN și prof. ION MICU

„VOM PĂȘI mai departe”

În regiunea Baia Mare, politehnizarea învățămîntului de cultură generală constituie o problemă care preocupă deosebit de toți factorii interesați a contribuiri la îmbunătățirea învățămîntului nostru. Drept rezultat înregistrăm azi în această privință unele succese destul de importante. Astfel au luat ființă ateliere pe lingă școlile medii și cele de 7 ani. S-a realizat mult și în ceea ce privește îmbunătățirea activității practice pe loturile școlare.

O reală îmbunătățire se constată, de asemenea, în ceea ce privește predarea materiilor care contribuie în mod direct la politehnizarea învățămîntului. Pilda profesorului Bogdan Pauluc de la școala medie nr. 1 din Sighet — care duce o muncă sistematică pentru înarmarea elevilor cu deprinderi practice de mînuire a aparatelor de laborator, pentru legarea de practică a cunoștințelor de fizică — a fost urmată de numeroși profesori din regiune.

Realizările obținute de școlile regiunii noastre în domeniul politehnizării învățămîntului au fost sprijinite, în mare parte, datorită sprijinului întreprinderilor. Menționăm în deosebi întreprinderile „Unior” din Satu Mare și „Ilie Pintilie” din Sighet, care au adus o contribuție însemnată la înzestrarea școlilor cu aparatură necesară.

N-am fost scutliți, însă, în perioada la care ne referim, nici de unele lipsuri oarecum inerente începutului. Insuficienta documentare și clarificarea teoretică a cadrelor didactice asupra problemelor legate de politehnizarea învățămîntului a determinat unele confuzii care au avut un efect negativ în practica școlară.

MAXIMILIAN BOROS Inspector — secția de învățămînt și cultură a regiunii Baia Mare

Dezvoltarea vorbirii copiilor din clasa I-a

Dezvoltarea vorbirii elevilor din clasa I-a prezintă o mare importanță, deoarece tocmai prin intermediul limbajului ei își însușesc cunoștințele și le exprimă. Obșnuindu-i să se exprime corect și determinat, să gîndească logic.

Este cunoscut faptul că unii elevi din clasa I-a refuză să vorbească, chiar atunci cînd cunosc răspunsul la întrebarea pusă. Obșnuindu-i pe acești elevi în timpul jocului, sau în activitatea nedirijată în cadrul limbajului, constatăm că ei se exprimă foarte ușor. De aici am tras concluzia că refuzul lor de a vorbi se datorează, în multe cazuri, unei lipse de adevăr, unui elev să se adapteze mai greu la diversele situații create în desfășurarea procesului de învățămînt. Sarcinile puse în fața lor — de a răspunde la întrebări, de a observa etc. — determină la ei o concentrare mai mare și provoacă un proces de inhibiție manifestat prin „încăpățănarea” de a nu răspunde. Asemenea cazuri am observat și la elevii mari — de exemplu, la elevii din clasa a IV-a cu prilejul examenului de absolvire sau la elevii de clasa a V-a în primele săptămîni ale anului școlar.

Pentru remedierea acestei deficiențe este necesar ca elevii să fie încurajați, să li se însușească încrederea în puterile proprii. Mustrarea educativă în asemenea cazuri are un efect cu totul negativ. Nu trebuie să-i speriem pe copii, ci, dimpotrivă, să-i stimulăm să vorbească. La intrarea lor în clasa I a elevii dispun de un vocabular mai mult sau mai puțin dezvoltat. Reprezentările pe baza cărora ei și-au format acest vocabular nu sînt însă întotdeauna juste. Uneori ei rețin elemente nesemnificative, exterioare care nu intră în componența noțiunii respective. Alteori, rețin elemente izolate. De exemplu, își reprezintă

toamna numai prin căderea frunzelor, definesc tabla ca „ceva”, pe care scriem etc. De aceea, în desfășurarea procesului de învățămînt trebuie să dăm elevilor posibilitatea de a percepe pe cale intuitivă toate elementele componente ale noțiunilor cu care li familiarizăm, pentru a le forma noțiuni clare și juste.

Unii elevi abstractizează mai greu. Cu acestia trebuie să lucrăm mai mult cu materialul intuitiv. Procesul de cristalizare a noțiunilor este un proces de durată. În special la elevii din clasa I-a. Acest lucru implică, pe de o parte, îmbogățirea și înfățișarea reprezentărilor respective, iar pe de altă parte, folosirea cuvintelor noi în conversațiile din clasă.

La elevii din clasa I a, răspunsurile incomplete sau chiar monosilabice constituie un fapt frecvent. Fiecărui învățător i s-a întins la ea la întrebări de felul „unde trăiești mama?” sau „ce face mama?” să primească răspunsurile: „în pădure” sau „coșe”. Acest fel de exprimare nu dezvoltă gîndirea, nu-i obșnuiește pe elevi cu logica propoziției. Exprimarea corectă necesită axarea pe un anumit subiect și gruparea cuvintelor în jurul lui pentru a exprima ideea propusă. Trebuie să-i obșnuim pe elevi să se exprime în propoziții și fraze întregi atît în răspunsurile date la întrebări, cît și cînd este vorba de mici conversații spuse de ei.

În conversațiile în legătură cu ilustrațiile din abecedar se observă că elevii, în propozițiile pe care le formulează, arată aspectul static chiar atunci cînd este vorba de o acțiune. De exemplu, elevii spun: „se vede o fetiță”, „se vede mama cu un coș în mîna”, deși în realitate ilustrația arată o acțiune — la plimbare, la culcușul viilor etc. De asemenea, atunci cînd li se cer exemple de propoziții în legătură cu ceea ce văd

în jurul lor, copiii dau răspunsuri ca acestea: „în curte sînt copaci”, „în clasă sînt elevi”, „în copaci sînt vrăbi”. Această se întîmplă pentru că aspectul static al obiectelor este mai ușor de observat și de exprimat. Este necesar însă să dirijăm observarea elevilor spre aspectul dinamic al ilustrațiilor, al celor petrecute în jur. Aceasta se poate realiza relativ ușor prin caracterul repetitiv al întrebărilor. Trebuie să folosim mai des întrebarea „ce face?” și să punem întrebări în direcția legăturii cu acțiunea respectivă. De exemplu: „Cine zboară prin copaci?” „ce scriu elevii în clasă?” etc.

O altă deficiență constatată în vorbirea copiilor este folosirea repetată a conjuncțiilor „și”, care arată că la ei nu există o delimitare între unitățile procesului de gîndire. Cu acești elevi obșnuiesc să fac exerciții de exprimare cu pauze între propoziții și fraze.

Întîlnim și alte deficiențe — anume folosirea subiectului în fiecare propoziție, concentrarea excesivă a acțiunii pe subiect. Neputința de a se deslipi de acesta arată o gîndire sărăcă. Această deficiență este mai greu de remediat decît prima. Totuși, prin comunicarea colective orale și scrise, cît și prin analiza lucrărilor în clasă am reușit să îmbunătățesc exprimarea elevilor și din acest punct de vedere.

Desigur, acestea sînt doar cîteva din problemele pe care le ridică munca pentru dezvoltarea vorbirii elevilor din clasa I-a. M-am oprit asupra lor încercînd să arăt și căile pe care le folosesc pentru a le rezolva. Dezvoltînd vorbirea elevilor, îi ajutam să înțeleagă și să însușească toate cunoștințele care li se predau în cursul procesului de învățămînt.

Inv. GH. SIRETEANU Comuna Sîpote, raionul Hîrlău

Conținutul principal al epocii noastre

(Urmare din pag. 1)

Acest raport de forțe, această superioritate indiscutabilă a lagărului socialist constituie baza de nezdruccinat de la care pleacă hotărîta chemare corectă pașnică pe care o lansează Manifestul Păcii. Reprezentanții a 64 de țări comuniste și muncitorești declară în Manifest că „războiul nu este inevitabil, războiului i se poate pune stavilă, pacea poate fi apărată și consolidată”.

Dacă în trecut forțele păcii n-au putut zădărnici dezlănțuirea măcelurilor, astăzi existența lumii socialiste de aproape un miliard de oameni, mișcarea popoarelor coloniale, creșterea uriașă a forțelor păcii în întreaga lume, suptremăia Uniunii Sovietice în domeniul de importanță excepțională ale științei și tehnicii au schimbat definitiv raportul de forțe în favoarea celor ce militează pentru pace.

Primim, alături de toate popoarele lumii, Declarația conștăturii reprezentanților partidelor comuniste și muncitorești din țările socialiste și Manifestul Păcii cu convingerea fermă că unitatea țărilor socialiste, a proletariatului, a partidelor comuniste și muncitorești constituie condiția care determină conținutul principal al epocii noastre: mersul înainte spre noi victorii ale cauzei păcii, democrației, socialismului.

Munca independentă a elevilor în condițiile predării la două clase

Succesul activității învățătorului care lucrează simultan cu două sau mai multe clase este legat în mare măsură de organizarea muncii independente a elevilor și de alegerea lucrărilor pentru această muncă.

În cele ce urmează mă voi ocupa de câteva din aspectele acestei importante probleme — și anume: ce lucrări se dau elevilor și cît trebuie să dureze, cînd se dau lucrările de muncă independentă și cum se dau aceste lucrări, la ce obiecte se pot da astfel de lucrări.

Lucrările ce se pot da elevilor sînt variate. La clasa I-a, în perioada abecedarului se dau exerciții de scriere (care urmăresc exercitarea analizatorului motor) sau scrierea de cuvinte, propoziții etc. cu alfabetul decupat (exercitarea analizatorului vizual). La citire se pot da ca lucrări independente citirea în gînd cu scoaterea cuvintelor necunoscute (la lecția nouă), citirea în gînd în vederea noșterii orale sau scrise etc.; la expunere-comparare: propoziții sau compuneri după tabluiri, pe anumite teme citite sau trăite, răspunsuri scrise la întrebări etc.; la gramatică se pot da exercițiile din manual, exerciții creatoare prin analogie schimbării de categorii sau funcții gramaticale etc.; la aritmetică: rezolvări de probleme, exerciții noi utilizînd tabelele din manual etc.

În alegerea lucrărilor de muncă individuală trebuie să ținem seama de timpul pe care-l avem la dispoziție. De exemplu, privind la clasa a IV-a lecția de gramatică „Rolul substantivului în propoziție” în condițiile muncii cu două clase, nu voi avea timpul necesar pentru a studia cu elevii textul de exemplificare din manual și să rezolv direct cu ei două exerciții (nr. 42 și nr. 43), pentru ca apoi să le dau exerciții nr. 44 ca muncă independentă. În acest caz procedez astfel: stabilesc cu elevii rolul substantivului în propoziție, pe baza analizei materialului din manual sau a conversației, apoi trec la rezolvarea cu elevii a unui exercițiu (nr. 42). Ca muncă independentă cer elevilor să copieze textul de la exercițiul nr. 43 și să

sublinieze substantivele, cît timp eu lucrez la clasa cealaltă. Apoi mă întorc și analizez cu elevii exercițiul nr. 43, iar exercițiul nr. 44 îl dau ca temă pentru acasă.

Lucrările de muncă independentă trebuie să fie diferite cantitativ și calitativ. În raport cu efortul intelectual și fizic și momentul în care este cerut acest efort. Astfel, la începutul anului și după vacanța datorită lipsei de exercițiu se dau lucrări care urmăresc mecanizarea unor procedee, reactivizarea unor legături slabe etc. (la aritmetică de pildă, în clasa II-a, la începutul anului se împropăștează cunoștințele despre zece).

În ceea ce privește durata muncii independente, timpul afectat acestei activități nu este același pentru fiecare clasă, ci este mai mic la clasele mici, dat fiind faptul că atenția elevilor din aceste clase este mai puțin stabilă, iar puterea lor de a urmări un scop mai limitat. De aici rezultă că învățătorul care predă simultan la clasele I și III trebuie să treacă mai frecvent de la o clasă la alta.

Munca independentă poate dura între 5-30 minute. Durata ei nu este numai în raport cu vîrsta, ci și cu momentul lecției. Astfel, se vor afecta mai puține minute muncii independente de pregătire decît aceluia de fixare și consolidare a cunoștințelor noi predate. În același timp, durata muncii independente în tr-o clasă este legată și de felul lecției ce se predau la clasa cealaltă. De exemplu, predarea lecțiilor de comunicare cunoștințe la citire, istorie, geografie etc. la clasele mari — pentru care este nevoie de un timp mai îndelungat — impune totodată mai mult timp pentru munca independentă la clasele mici corespunzătoare.

De aici se desprinde necesitatea întocmirii judicioase a planului zilei: și o cît mai bună alcătuire a orarului, pentru a îmbina în așa fel obiectele, ca atunci cînd unul cere mai multă muncă cu învățătorul la o clasă, cealaltă să se preteze mai mult muncii independente — ca, de exemplu, citirea cu gramatica sau

aritmetica, aritmetica cu aritmetica (una din clase să aibă exerciții de fixare și consolidare) etc.

Lucrările de muncă independentă se pot da atît înainte de comunicarea cunoștințelor, cît și după aceasta. Cele date înainte de comunicarea cunoștințelor pot să fie din lecția anterioară urmînd fixarea și consolidarea cunoștințelor predate, dar pot să conțină și elemente necesare lecției noi, ceea ce este cu atît mai bine. Se pot da însă și teme de muncă independentă legate numai de lecția ce urmează a se preda. De pildă, la clasa a II-a, înainte de a preda lecția „Împărțirea în 8 părți egale”, dau elevilor, ca muncă independentă, prima parte a exercițiului nr. 185 — adică adunarea lui 8 cu 16, 24, 32, 40 etc. Dacă timpul îmi permite le dau și partea a doua a aceluiași exercițiu — înmulțirea cu 8 — (aceste operații le sînt cunoscute dinainte). Temele au ca scop de a consolida legături temerare deja formate, necesare lecției noi ce va fi predată — împărțirea. De asemenea, la geografie în clasa a IV-a, avînd de predat lecția „Energia electrică” mi-am propus să dau elevilor, ca muncă independentă (după verificarea cunoștințelor din lecția „Dezvoltarea industriei în țara noastră”), desena conturulul hărții R.P.R. cu principalele ape (lucrare care a mai fost făcută anterior), pe care să se fixeze sursele de energie electrică, atunci cînd trec la predarea lecției.

Lucrările de muncă independentă date după comunicarea cunoștințelor lor au scopul de a fixa și consolida cunoștințele predate și să li se folosească mai frecvent. La clasa a IV-a, după predarea lecției de istorie „Răscoală populară de sub conducerea lui Tudor Vladimirescu” dau elevilor ca muncă independentă să noteze pe conturul hărții localitatea de unde a început răscoala și anul respectiv iar după lecția următoare să noteze localitățile care indică mersul răscolei și să le unească cu creion colorat.

Pentru munca independentă se dau

mai multe lucrări scrise decît orale, sau se îmbină aspectul scris cu cel oral. Lucrările orale se dau mai mult la clasele mari (III și IV). Într-unul dintre aceste clase pot să se concentreze atenția punînd în funcție chiar numai un analizator (ce vizual), pe cînd la clasele mici (clasa I-a și începutul clasei a II-a) se pune accentul pe lucrările scrise, care antrenează atît analizatorul vizual cît și cel motor.

Așa, de exemplu, în clasa a II a, la lecția de citire „Dragos Vodă” dau ca muncă independentă memorarea versurilor care povestesc lupta lui Dragos Vodă cu zîmbul și scrierea acestor versuri pe caiete, pe cînd în clasa a IV-a, la lecția de citire „Socoteala”, dau ca muncă independentă recitarea bucișii și găsirea titlurilor potrivite pentru fragmentele din care se compune aceasta.

Munca independentă se poate organiza în cadrul tuturor obiectelor de învățămînt. Astfel, la istorie se pot efectua hărți pe teme sau epoci pe cart scote date cronologice, se pot citi fragmente literare etc.; la geografie vom cere elevilor să deseneze hărți, să le coloreze etc.; la calligrafie le vom cere să copieze, să scrie din memorie proverbe, fragmente de poezii etc., la desen, să deseneze poziții schimbate ale aceluiași obiect etc.

În condițiile activității simultane cu două sau mai multe clase atenția învățătorului trebuie să fie îndreptată și asupra elevilor care lucrează independent, nu numai asupra celor cu care lucrează direct. În acest timp el trebuie să observe felul de muncă al fiecărui elev, să se ocupe de cei mai slabi, pe care li se poate corecta printr-o privire sau un gest folosînd fiecare minut al lecției.

Munca independentă a elevilor ridică probleme multiple și prezintă aspecte diferite, pe care nu le-am putut clarifica în totalitate în rîndurile de mai sus. Ea are un rol important în formarea deprinderilor și deprinderilor elevilor de a se învăța să lucreze singuri și să acorde totă atenția și să se pregătească minuțios în vederea efectuării ei.

ION PENTEAS Siretina-Craiova

ÎN CABINETUL INSPECTORULUI

Din nou despre planul de lecții

La consfăturile din septembrie, numeroase cadre didactice din raionul Tulcea au pus în discuție, din nou, problema planului de lecție. La întrebarea dacă este necesar să facem planul de lecție, răspunsurile au fost diferite și problema a rămas în discuție încă și acum, după începerea anului școlar.

Unii pedagogi caută să susțină că planul de lecție n-ar fi util. Care le sînt argumentele? S-a afirmat în primul rînd că planul de lecție conștină un timp care ar putea fi utilizat cu mai mult folos pentru studiarea materialelor de specialitate. S-a spus de asemenea că, uneori, planul de lecție, în loc să-l ajute pe pedagog, mai mult îl încurcă. Învățătorul sau profesorul se vede determinat să lăceze mari modificări pe parcursul desfășurării lecției, care, așa cum a fost concepută, nu corespunde întotdeauna nivelului real al clasei. În sfîrșit, s-a adus argumentul că planul nu constituie dovada cea mai concludentă a pregătirii pedagogului pentru lecție.

O a doua categorie de pedagogi a fost de părere că planul de lecție este necesar cadrelor didactice tinere, că dascălii cu vechime și experiență în munca didactică ar putea fi scutiți de muncă de întocmire a planului de lecție. Se afirmă că ei nu sînt încă pregătire profesională, suficiență îndeplinire care le să permită să realizeze, în orice condiții, lecții de bună calitate.

În sfîrșit, un al treilea grup susține necesitatea întocmirii planului de lecție deopotrivă pentru toți pedagogii. Planul de lecție — spun acești tovarășii — îi dă posibilitatea să dozeze mai precis materialul pe care îl predă, să elucubeze din timp metodele și procedeele prin care vei realiza scopul lecției. În felul acesta, pedagogul este scutit de sovîlăria pe care o încerca adesea în trecut, cînd se prezenta la lecție nepregătit.

Bineînțeles, nu trebuie să se negărgă spre planuri în șablon. S-ar putea cere pedagogilor tineri să întocmească planuri mai amănunțite — chiar planuri conspect — după cum cei mai vîrstnici, mai experimentați, să aibă latitudinea să își stabilească singuri dimensiunile planului: o simplă schiță cuprinzînd un plan al expunerii, indicații asupra temei etc., sau, cînd e cazul, un plan mai amănunțit.

Aș vrea să precizez că, din experiența mea de profesor, sînt adeptul părerii că munca de pregătire a lecției impune întocmirea unui plan al desfășurării acesteia. Planul de lecție mi-a oferit prilejul să realizez o justă dozare a volumului de cunoștințe pe care mi-am propus să-l transmit, să-l recapitulez sau să-l verific în raport cu scopul și cu tipul lecției ce trebuie ținută. Totodată întocmirea planului a constituit pentru mine un mijloc de a verifica mai sursă în care mi-am clarificat toate problemele de conținut și de metodă. Au fost cazuri cînd, în timpul întocmirii planului, mi-am dat seama că unele chestiuni ce trebuiau prezentate în cadrul lecției nu sînt totuși suficiente lămurite pentru mine ca unele exemple nu sînt cele mai potrivite. Aceasta mă obliga să studiez noi materiale, să compar diferite date pînă ce totul apărea precis conturat la lecția, astfel pregătită, a fost ferită de digresiuni sau de amănunți care puteau încerca în mod inutil memoria elevilor.

De ce totuși unele cadre didactice consideră că întocmirea planului de lecție este o muncă birocratică, fără alt rost decît cel mult acela de a scăpa cu lața curată la controlul directorului sau al inspectorului?

Nu am pretenția să epuizez problema, dar încerc să semnalizez cîteva cauze. Unii pedagogi consideră că planul de lecție trebuie să conștină doar vezi indicații metodice asupra modului cum se va desfășura lecția. Indiferent de obiectul pentru care se pregătește lecția, planul s-ar prezenta după aceștia cam în felul următor:

Scop: Dezvoltarea gîndirii (și vorbirii) elevilor. Verificare: Voi verifica prin întrebări trei elevi. Desfășurarea: Voi face mai mult legătura cu lecția precedentă. Apoi voi dezvolta subiectul lecției, folosind conversația (expunerea) etc. Fixarea: Prin cîteva întrebări voi fixa elementele esențiale ale lecției.

Singura indicație mai precisă — dar nu totdeauna — este aceea privind tema, dacă nu cumva și aici găsim formulări ca: „Elevii vor lua trei exerciții din culegere” etc. E normal ca un astfel de plan stereotip să ducă la concluzia că munca de întocmirea lui este formalism curat.

O altă cauză a rezervei pe care unii pedagogi o au față de planul de lecție a fost — și mai este — rigiditatea cu care unii directori de școală și chiar unii inspectori controlează și apreciază lecția doar pe baza acestui document. Am întîlnit cazuri cînd, pentru faptul că se omise din plan „momentul organizatoric”, învățătorul sau profesorul a primit averse observații — deși lecția nu suferea cu nimic.

Nu rare au fost cazurile cînd unele cadre didactice ne-au cerut să le dăm „punctele” unui plan de lecție sau o... schemă de plan tip — dacă ar putea exista așa ceva. Dacă nu mă înșel, s-au găsit caiele de planuri în care aceste puncte erau tipărite, lăsîndu-se între ele un anumit spațiu pentru conținut. Este și aceasta o altă manifestare a formalismului. Și urmările ei nu sînt departe de ale celelalte menționate mai sus.

O întrebare pe care ne-au pus-o unele cadre didactice a fost: aceea dacă reușita unei lecții este determinată de planul ei, dacă nu s-ar putea realiza lecții reușite fără să se mai întocmească planuri.

Fără îndoială că planul nu este singura condiție care determină calitatea unei lecții. Dar de modul cum ne-am pregătit depinde în mare măsură reușita lecției. Dacă pregătirea a fost temeinică, atunci întocmirea pe care ni le facem în timpul studiului materialului bibliografic.

Pentru cadrele tinere, mai ales, tocmai aici stă greutatea. Lipsite încă de perspectiva obiectului pe care-l predau, stabilirea scopului lecției ca parte a scopului obiectului respectiv se face cu mare greutate, cu multă sovîlăria la început. De aceea și legătura între scop și conținut nu se realizează cu suficiență claritate. Întocmirea planului constituie pentru aceste cadre un mijloc de a îndepărta cu timpul tocmai asemenea dificultăți.

ION BADICA Constanta

DIRECTORUL LA LECȚIE

(Urmare din pag. 1)

rea ei prelungea o stare de spirit defavorabilă desfășurării lecției.

Dîndu-și seama că profesorul ezită să dea explicația din teamă de a nu încălca principiul continuității în expunerea cunoștințelor, directorul i-a explicat că principiile pedagogice nu sînt niste norme rigide, și că, în orice caz, respectarea lor nu trebuie să contravîină scopului principal al oricărei lecții — însușirea cunoștințelor.

Acesta nu înseamnă că profesorul poate intrerupe expunerea în chip arbitrar. De pildă, la o lecție de limbă romînă la clasa a V-a „A”, directorul a observat că profesorul Aurel Dimitriu s-a oprit din predare pentru a admonesta o elevă ai cărei părinți, fiind chemați în repetate rînduri la școală, nu se prezentaseră. O asemenea intervenție — a arătat directorul — era contraindicată. Întrucît discuția cu eleva se putea duce cu mai mult folos — și fără să știrbească unitatea expunerii — în recreație, după lecție.

Sînt însă situații cînd problemele de conținut și chiar de metodă pe care le ridică o lecție depășesc competența directorului. În asemenea împrejurări, tov. Ciurdăreanu or-

ganizează o discuție în comun, cu participarea profesorilor de aceeași specialitate sau de specialitate apropiată și în cazurile în care problemele nu pot fi clarificate nici pe această cale, ele sînt aduse în discuția cercului pedagogic, sau se apelează la ajutorul cabinetului metodic.

Pentru analiza mai amplă a lecțiilor directorul merge la clasă însoțit de directorul adjunct (pentru clasele I-IV) sau de un profesor de aceeași specialitate cu profesorul la care asistă (pentru clasele V-VX) în informații prețioase cu privire la modul de desfășurare a lecțiilor obține directorul și din discuțiile cu învățătorii și profesorii, care își fac vizite reciproce în cadrul planului de interesanțe.

Este adevărat că sarcinile directorului în școală sînt multiple. Tovarășul Ciurdăreanu nu pierde însă din vedere că obligația sa principală este aceea de a organiza și controla desfășurarea procesului de învățămînt, de a-i ajuta și îndruma pe învățătorii și profesorii să-și desvîrșească măiestria pedagogică. Iar aceasta este posibil — așa cum o dovedește activitatea tovarășului Ciurdăreanu — printr-o organizare judicioasă a muncii, prin antrenarea tuturor cadrelor didactice la munca ce se duce în școală.

Petre Ispirescu

LA 21 NOIEMBRIE s-au împlinit șaptezeci de ani de la stingererea din viață a scriitorului Petre Ispirescu. „A trăi strimtorat — afirmă Barbu Delavrancea în „Revista nouă” cu prilejul morții sale — și a murit sărac. Lui i se cuvenea multe și nu i s-a dat nimic. Viața și moartea lui, ca viața și moartea mai tuturor adevăraților oameni din bunul, nedreptul și nepăsătorul Regat al Românilor... Ispirescu, ca și Balcescu, ca și Bolintineanu, ca și Alexandrescu, ca și Eminescu, a fost jertă!”

A trăit abia 57 de ani: din aceștia a muncit însă fără conștientizare în urma lui a rămas cea mai bogată colecție de basme, snoave, legende și pildice românești, colecție care, alături de „Poeziile populare ale românilor”, culese de V. Alexandru, înfățișează tezaurul de neprețuit al folclorului nostru.

Primum basm, Tineretea fără bătrânețe și viața fără de moarte, apare în foaia Târânu romin, intențiată la București de Ion Ionescu de la Brad, în editura cărăușă publică, în același an, și prima sa plichetă, rămasă necunoscută bibliografilor noștri. În 1872, sub pseudonimul „Un culegător tipograf”, dă la iveală fascicula I dintr-o culegere de basme, povești și ghicitori, intitulată **Legende sau basmele românilor** — cu o introducere de B. P. Hașdeu. În prefața culegerii Ispirescu mărturisează că „meritul este al poporului care a prefațat aceste legende”, a culegătorului neîndrăgitor „decit plăcerea de a le scrie”. Din această plăcere aveau să apară în anii 1873—1874 alte două plichetă de Snoave sau povești populare adunate din gurile aceluia care se știu mult iar în 1874 și 1876, după o intensă colaborare la „Columna lui Traian”, încă două fascicule din „Legende”, semnate cu același nume și modest pseudonim: **Un culegător tipograf**. Abia în 1879, după ce basmele sale atrag atenția și aprecierile unor erudiți ca B. P. Hașdeu, Alexandru Odobescu sau M. Gaster, îndrăznește Petre Ispirescu să iașă la lumină cu propriul său nume, publicând **Poveștile unchiului sfătos**. În 1880 publică un volum de Pildă și ghicitori. Anul de glorie al activității literare a lui Petre Ispirescu este însă anul 1882, când, selecționându-și vechile contribuții, din care nu reține decât 16 bucăți, publică volumul **Legende sau basmele românilor**, cu o prefață de Vasile Alexandru. Volumul cuprinde 37 de bucăți, reprezentând cea mai bogată colecție de basme populare românești, comparabile cu basmele emane ale fraților Grimm. Prefața lui Alexandru, pontificale literar al epocii, consacra, deși în cuvinte parcimonios numărate, truda și semnificația operii lui Petre Ispirescu. Numele său rămâne de acum înainte, cum așa de concludent sublinia Alexandru, definitiv „legat de comora poveștilor din țară”, călegătorul lor îndepărtându-și „o sacra datorie către patrie”.

În anii viitorii, deși în forme mai puțin ample, Ispirescu își continuă activitatea literară publicând în 1883, la Craiova, un volum de Basme, snoave și glume. În 1885, în colecția „Tribunul”, de la Sibiu, Jucării și jocuri de copii, iar în 1886 o culegere de Povești morale și o conferință despre Pomul de Craișan.

Alte contribuții ale sale sînt dedicate evocării lui Mihai Viteazul, Ștefan cel Mare, Vlaș Tepeș și Războiului pentru neamurile.

Petre Ispirescu, după caracterizarea așa de feroce a lui Delavrancea, a fost „un împărat al basmelor”. Când citești basmele sale „și se pare că ascuții un popor întreg”. Opera lui, preciza V. Alexandru, e menită „a învăța generațiile noi valoarea inteligenței și a naturii poporului român”.

Importanța lingvistică a basmelor sale a subliniat-o B. P. Hașdeu. „E arată imensul avantaj de a reproduce cu fidelitate modul de a nara propriu al sateanului — în loc de a înlocui caracteristicile idiotești ale graiului rustic, prin forme mai prozice ale pedantismului urban”. Ispirescu, remarca profesorul lordan în prefața ediției din 1935, „s-a silsit să scrie o limbă pe care s-o poată înțelege, fără greutăți, toți cititorii, indiferent de graul lor obișnuit”.

Pentru elevi îndecosebi, cititorii cei mai fideli și mai statornici ai basmelor sale, Ispirescu este un unchiș dător de sfaturi și povești luminate, un educator pe căile hărniciei și ale încrederei în puterile omului, un pedagog în înțelesul cel mai înalt al cuvintului. Învățătorii și profesorii vor găsi totdeauna în opera lui cuvântul înțeles care convinge și înalță făcând entuziasmului, înfățășându-și cea adevărată. Fiecare basm al lui Ispirescu este o lecție, o luptă cu întinerii și cu elementele negative ale vieții, o izbîndă împotriva mitocuniei și a spiritelor nefaste.

De aproape un secol basmele sale sînt citite necontenit. Retipărirea lor sînt nenumărate. Generații după generații vin să se deserte la izvorul lor, ca și neastivă este dragostea de viață ce se revarsă din paginile lor, optimismul ce le caracterizează, îndemnul la muncă, marele exemplu al eroismului care, prin luptă, triumfă asupra besiciei și lașității, asupra corupției și a trădării. Eroi săi — Aledor-Împărat, Fat-Frumos, Prislea cel voinic, Zina-Zinelor, Greuceanu, Ciobănașul cel isteț, Fata moșului cea cuminte etc. — sînt eroii virtuților poporului nostru. Deși alcătuite din elemente fantastice, ireale, basmele lui Ispirescu, plămădite din adîncă înțelepciune populară, sînt o splendidă lecție a realismului și a vieții concrete.

La a șaptezecua comemorare a morții autorului lor, **Legende sau basmele românilor** sînt tot atât de vii și tot atât de pilduitoare ca și în ora purcederii lor în lume. Viața lor este însăși viața poporului român, al cărui destinotic reprezentant a fost culegătorul tipograf Petre Ispirescu.

VASILE NETEA

Rînduri pentru ascultătorii „DRUMETILOR VESELI”

Dacă, pornind de la titlu, cititorul acestor rînduri își va arunca ochii asupra numelui celui care le semnează, va bănuși poate că este vorba iarăși despre concursuri. Cine ghiceste așa, pierde cinci puncte. În schimb, poate fi liniștit: nu i se vor pune întrebări cu soroc de răspuns într-un minut.

Ase vrea să vorbim aici despre unele lucruri pe care aceste concursuri publice le-au scos la lumină și pe care noi, profesorii, le știm de mai-nainte — integral, parțial... sau de loc. Mă rog, spectacol public, muzică, scenă, emoții... Două clase de elevi și elevi citeș pe brînci timp de două săptămîni, profesorii lor nu mai dorm de grijă, bibliotecile sînt rîcolite, se fac conspecte cit o lucrare de doctorat... Rezultatul: cu vocea la început tremurată, apoi din ce în ce mai sigură, copiii răspund unor întrebări dificile, uimind deseori și pe specialiști. Vorba unui coleg din Timișoara: „N-am crezut niciodată că elevii mei știu atîta carte!”

Cum se explică aceasta? Trebuie să fie ceva la mijloc, dacă înțurăm ipoteza puerilă a întrebărilor cunoscute de mai-nainte.

Cred că pot da aici răspunsul. Explicația de bază este școala. Explicația de bază este școala. Oricît ar citi copiii, oricît s-ar strădui profesorii, în două-trei săptămîni nu poți construi un edificiu solid — adică, în termenii noștri, nu poți câștiga excursia. Fondul rămîne totuși pregătirea anterioară, lungă și mișcătoare, oră de oră, au cu an, începută din clasa I-a a școlii elementare. Pe ea se grefează cele învățate în asaltul final din prezenta concursului și ea îi asigură reușita, dacă... Dacă profesorii știu să-i orienteze pe copii. Desori am constatat preferința elevilor pentru detaliile nesemnificative — nume, ani sau dimensiuni — care îngreuiază corabia succesului lor. Cine oare dacă nu profesorul este acela care le poate arăta ce trebuie și ce nu trebuie să încerce la bord?

Al doilea factor este entuziasmul. Dacă sînt printre dumnea-voastră colegi care n-au crezut că o întrecere culturală poate transforma clasa într-o echipă de fotbal, că cinematograful, distracțiile sau sportul pot cădea deodată pe ai doilea plan, sfîștîiți să deschideți aparatul de radio duminică după amiază, la ora 18.

Toate bune și frumoase pînă acum. Sînt însă unele lucruri care nu se vîd — mai bine zis nu se aud — dar pe care semnatarul acestor rînduri le cunoaște și nu vrea să facă un secret din ele. De pildă:

Știi dumnea-voastră cu cită teamă trecem noi în chestionar întrebările privind aria plastică? Dacă subiectul concursului este Grigorescu, Luchian sau Rembrandt, adică o temă de specialitate, mergem la sigur. Dacă nu... sînt elevi care și-ar putea răspunde dimensiunile Dunării în metri și centimetri pe tot parcursul elei, care cunosc înălțimea și structura geologică a tuturor virfurilor din Carpați, dar n-au auzit de tabloul „Virful cu Dor” al lui Mirea... și nici de pictorul Mirea. A caracteriza un curent artistic, un stil sau un pictor este pentru ei infinit mai greu decît să cunoască is-

toriat tuturor castelurilor din Praga. Dacă nu mă credeți, cereți și dumnea-voastră elevilor să treacă pe o hîrtie numele pictorilor celebri pe care-i cunosc și vă veți convinge. La concurs, situația e simplă: dacă elevii nu știu, li se scad 5 puncte. În clasă, însă, mă supăr foc la început, dar îmi dau apoi seama că tot noi, profesorii, sîntem de vină. De unde să cunoască elevii asemenea lucruri? Din cele citeva cuvinte spuse la istorie sau la limba romină? Prea puțin...

Același lucru și cu muzica. Drumetii noștri pot cînta o melodie cu oarecare succes sau o pot recunoaște dacă este în strînsă legătură cu tema concursului. Dar un fragment muzical care nu are legătură tematică cu subiectul pregătit de ei, chiar dacă e foarte simplu, rămîne un mister. Un elev mi-a spus odată că Beethoven a scris trei simfonii. Știi care: a

dintr-a IV-a, dar mergeam în corpore și parcă o fereastră nouă s-a deschis spre alte frumuseți. Unii dintre noi au pornit chiar pe a căsa ea. Asta a fost însă atunci, în condițiile școlii de altădată. Astăzi, posibilitățile — dar și răspunderea noastră — sînt mult mai mari. Și, la drept vorbind, alt de greu nu este: a patenon obișnuit, citeva discuri așezate, albume și monografii prezentate în conferințe periodice.

Plecasem de la „Drumetii veseli” și am ajuns la școală. Ce să-i faci? Așa sîntem noi, profesorii. Ori de unde am porni, tot de școală aducem vorba. Și e foarte bine așa, numai să nu rămînem la vorbe.

Prof. N. SAFTU

Una din numeroasele cîștigătoare ale concursurilor „Drumetii veseli”, feliicitată de colegele sale.

treia, a cincea și a noua! În fond, nu știu dacă trebuie să zîmbim. Ce a ascultat el din Beethoven, din Brahms, Mozart sau Ciaikovski și, mai ales, cine și-a bătut capul să-l ajute să-l înțeleagă?

Școala, care le dă în alte domenii o pregătire temeinică și sistematică, în acest domeniu i-a ajutat prea puțin. Și, să facem o mică socoteală: Ce audiții de muzică simfonică s-au făcut în școli? Cîte reproduceri după tablourile celebre se află la îndemîna elevilor, mai ales a celor din provincie? Cine s-a preocupat să le explice — oricît de simplu — stilurile și evoluția lor în plastică sau în muzică? A publicat Editura Tineretului cărți cu reproduceri necesare elevilor și, mai ales, accesibile lor? Și ce am făcut noi, profesorii, pentru ca să deschidem drumul elevilor către comorile artei?

Cînd eram elev, nici eu nu știam mai multe în orașul meu de provincie, unde picturi se puteau vedea doar la biserică și radio era numai la primărie. A venit atunci cineva de la Craiova, un doctor sau un avocat — nu-mi amintesc bine — și a ținut citeva conferințe despre artă cu proiecții și exemplificări. N-am prea înțeles mare lucru noi, elevii

dintr-a IV-a, dar mergeam în corpore și parcă o fereastră nouă s-a deschis spre alte frumuseți. Unii dintre noi au pornit chiar pe a căsa ea. Asta a fost însă atunci, în condițiile școlii de altădată. Astăzi, posibilitățile — dar și răspunderea noastră — sînt mult mai mari. Și, la drept vorbind, alt de greu nu este: a patenon obișnuit, citeva discuri așezate, albume și monografii prezentate în conferințe periodice.

Plecasem de la „Drumetii veseli” și am ajuns la școală. Ce să-i faci? Așa sîntem noi, profesorii. Ori de unde am porni, tot de școală aducem vorba. Și e foarte bine așa, numai să nu rămînem la vorbe.

Plecasem de la „Drumetii veseli” și am ajuns la școală. Ce să-i faci? Așa sîntem noi, profesorii. Ori de unde am porni, tot de școală aducem vorba. Și e foarte bine așa, numai să nu rămînem la vorbe.

Plecasem de la „Drumetii veseli” și am ajuns la școală. Ce să-i faci? Așa sîntem noi, profesorii. Ori de unde am porni, tot de școală aducem vorba. Și e foarte bine așa, numai să nu rămînem la vorbe.

Plecasem de la „Drumetii veseli” și am ajuns la școală. Ce să-i faci? Așa sîntem noi, profesorii. Ori de unde am porni, tot de școală aducem vorba. Și e foarte bine așa, numai să nu rămînem la vorbe.

In „Săptămîna economiei”

Numeroasele știri soșite din școli arată că „Săptămîna economiei” e trezit și în rîndurile elevilor și pedagogilor un viu interes.

În cîntea „Săptămîinii economiei” elevii școlilor din orașul Călărași au făcut 271 de depuneri în valoare de 2.995 lei, locul de frunte revenind elevilor școlii medii nr. 1, ai școlilor de 4 și 7 ani nr. 1, nr. 3 și nr. 4.

Doar în cîteva zile elevii școlii de 7 ani din Rucăr au depus la C.E.C. 1.470 lei, cei de la școala de 7 ani din comuna Colibași 1.919 lei, iar cei de la școala de 7 ani din orașul Pitești 1.654 lei.

Și elevii școlii de 7 ani din Băile Govora au realizat frumoase în această direcție. Astfel, 98% din elevii clasei I-a și 75% din elevii clasei a III-a au libretate C.E.C. Aceste realizări se datoresc în mare măsură învățătorilor și instructorilor superioare de pionieri, care prin discuții cu părinții și cu elevii, prin articole la gazetele de perete au subliniat importanța și rolul educativ al economiei.

3.560 pionieri și școlari din orașul Ploiești au depus la casele de economii peste 21.980 lei. Și cadrele didactice din școlile acestui oraș au arătat mult interes pentru acțiunile organizate în „Săptămîna economiei”. În decurs de citeva zile ele au depus la C.E.C. suma de 12.898 lei.

De la corespondenții noștri, I. RADU, N. CONSTANTINESCU, C. NEAGU

Pe marginea Conferinței profesorilor de educație fizică

De curînd a avut loc în Capitală prima Conferință de față a profesorilor de educație fizică privind dezvoltarea atletismului în școli. Au participat la această Conferință profesori de educație fizică din învățămîntul superior, reprezentanți ai secțiilor regionale de învățămînt și cultură, antrenori, maeștri ai sportului și părinți ai elevilor.

În cuvîntul de deschidere a Conferinței tov. Gheorghe Ploșteanu, secretar general al M.I.C., a subliniat importanța acesteia în vederea aplicării Hotărîrii C.C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri din iulie 1957 cu privire la reorganizarea mișcării de cultură fizică și sport, în vederea dezvoltării atletismului în școli. În continuare vorbitorul a arătat măsurile luate de Ministerul Învățămîntului și Culturii în colaborare cu U.C.F.S. în acest scop.

Au fost prezentate apoi referatele „Metodica predării atletismului în învățămîntul de toate gradele” și „Aspecte organizatorice ale activității atletice din învățămînt”.

Propuneri valoroase

Conștienți de importanța atletismului ca una dintre ramurile sportive de bază ale educației fizice, accesibile tuturor elevilor, participanții la discuții au făcut propuneri menite să contribuie la ridicarea conștientizării fizice a tineretului din școli.

Vorbînd despre necesitatea ca profesorii de educație fizică să lucreze, în special, în ramurile de sport pe care le cunosc mai bine, profesorul ARNO KUMMER (Orașul Stalin) a propus să se extîndă metoda folosită în școlile din Orașul Stalin și care constă în aceea că în anumite centre de antrenament lucrează cu elevii, pe specialități, mai mulți profesori și antrenori, avînd la dispozi-

ție citeva ore de antrenament. În felul acesta lecțiile sînt mult mai instructive, mai mobilizatoare, mai antrenante.

Profesoara ANGELA FILIP (București) a propus instituirea unei insigne speciale de „Atlet școlar”. Majoritatea vorbitorilor au cerut să se mărească numărul orelor de educație fizică în învățămînt. Pentru asigurarea unei dezvoltări armonioase a copiilor încă din primii ani de școală, ei au propus ca orele de educație fizică de la clasele I-IV să fie predate tot de profesori de specialitate.

Tov. MIHAI FLORESCU, ministrul Industriei Petrolului și Chimiei, președintele Comisiei centrale de atletism, a insistat în cuvîntul său asupra necesității de a se îmbunătăți prin toate căile activitatea atletică din școli. Referindu-se la reglementarea accesului elevilor pe stadioane, vorbitorul a spus: „Vom căuta să obținem ca stadioanele să fie deschise elevilor și vom cere chiar ca acele stadioane care nu vor fi puse la dispoziția școlilor să nu capete aprobarea de a găzdui competițiile sportive. Cred că trebuie luate măsuri de unificare a materialelor folosite în școli cu cele folosite de sportivii juniori, în scopul eliminării materialelor de ocazie și standardizării lor”. În continuare vorbitorul a propus ca în cuprinsul „Cătețelor de atletism” să se rezerve lunar 2—3 pagini problemelor de educație fizică școlară.

Tov. dr. ION WIESENMYER, maestru al sportului, a vorbit printre altele despre necesitatea supravegherii medicale a activității sportive de performanță a elevilor și studenților, precum și despre necesitatea unei colaborări strînse între profesori și medici. El a combătut tendința unor profesori de a supune elevii cu aptitudini sportive la probe multle, care întrec posibilitățile lor fizice.

Numeroși vorbitori au arătat că pentru a putea practica atletismul nu este neapărat nevoie de baze sportive perfecte, de șulție finlandeze sau prăjini suedeze. În primul rînd este

nevoie de pasiune pentru atletism. Dacă există pasiune — a spus profesorul CORNEL IOVANESCU (Timișoara) — baza materială necesară poate fi îmbunătățită.

Concluzii

În încheierea lucrărilor Conferinței, tov. SAMUEL BARANY, directorul Direcției educației fizice din M.I.C., a prezentat concluziile pe marginea discuțiilor purtate și a prezentat unele măsuri ce se vor lua în vederea dezvoltării continue a atletismului în școli și facultăți.

Începînd din anul viitor se va trece la înființarea cluburilor sportive școlare care vor fi constituite pe școlile actualelor școli sportive de elevi. În colectivele sportive ale școlilor vor intra, de acum înainte, și cadre didactice și membrii personalului administrativ din școli. Colectivele și cluburile sportive care patronază școli vor avea obligația de a se preocupa îndeaproape de cunoașterea nivelului sportiv al tineretului care dovedește calități sportive deosebite.

De asemenea, va fi reglementată problema participării elevilor la competițiile republicane școlare. Fiecare profesor va trebui să se ocupe de pregătirea temeinică a echipelor din una sau două ramuri de sport, nu să pregătească echipe în 5-6 ramuri de sport la un nivel oarecare, cum s-a întîmplat pînă acum.

Prima Conferință pe țară a profesorilor de educație fizică a constituit un larg schimb de experiență între cadrele de specialitate și un început bun de dezvoltare a atletismului în școli. Pentru traducerea în viață a hotărîrilor luate în această Conferință, alt secțiile de învățămînt și cultură cit și conducerea școlilor au dator să contribuie în mai mare măsură la îmbunătățirea bazei materiale necesare dezvoltării atletismului în învățămînt.

Ady Endre un mare liric al secolului XX

REPREZENTANT în literatura universală, alături de Alexandru Petofi, al genului poporului maghiar și al unei apăsătoare lupte pentru libertate, pentru ridicarea celor mulți, pentru înfrățirea între popoare, Ady Endre a cîntat viața poporului maghiar, frumusețile pămîntului său, pusta plină de soare și de singe a Ungariei, tradițiile revoluționare, nesfîrșita sete de libertate a țărănilor și muncitorilor, ura împotriva împăraților, viitorul de lumină al unei lumi noi, omul și

umanitatea. În istoria literaturii maghiare numele său este scris cu litere de foc reprezentînd — în limbă, în arta versului, în idei — o adevărată piatră de hotar, un început de lume abia întrezărită pînă la dînsul.

Ady Endre s-a născut la 22 noiembrie 1877, la Mecsejlu, prin părțile Sălajului, sat care poartă astăzi, în urma hotărîrii Președintelui Marii Adunări Naționale, numele poetului, după cum, în Nașdudul vecin, Frlolup, satul natal al lui Liviu Rebreanu, poartă numele marelui romancier. A învățat la Zalău, Carci-Mari și Drebrîn, pentru ca apoi, după un popas de cîțiva ani la Oradea, să se avînte în 1904 spre Paris. Nu-l ademenește însă dorința unei „carriere” burgheze ci, ca și pe Eminescu, setea de viață, dragostea pentru literatură, pornirea aprigă de a lupta pentru cei mulți și umilii. Titlurile nu-l au fost decernate de universități sau de ministere, ci exclusiv de creația lui literară și de lupta pe baricadele proletariatului.

Primele poezii ale lui Ady au apărut la Drebrîn. În 1899, sub titlul Versék (Versuri), fiind însă departe de a putea prezenta adevărată putere de creație a tînarului poet. Cu al doilea volum, Mэг gymsz (Încă odată!), apărut la Oradea în 1903, după ce poetul intrase în redacția zărilor Szabadsg (Libertatea), originalitatea lui Ady începe a se impune. În bezna burgheziei maghiare scapă o lumină nouă: timpanele sînt izbite de un sunet neașteptat, viguros și amenințător. Poezia maghiară, după anii de glorie ai lui Petofi, ai lui Vorosmarthy și ai lui Arany, ca și poezia noastră după moartea lui Eminescu, intrase în monotonie și marasmul imitațiilor facile și al clișeeilor stereotipe. Cel care avea să-i dea un nou impuls și o nouă vigoare, reluîndu-i tradițiile eroice și adăugîndu-i noi elemente creatoare, a fost Ady Endre. În 1906 apare cel de al treilea volum al lui, Uj versék (Versuri noi), care zugrăvește marile contraste sociale din Austro-Ungaria, lupta multimilor oprimate, dorul poeziei pentru un veac al luminii și al libertății. Ady devine un idol pentru lumea proletară și un demon pentru societatea burgheză-feudală, care vede în el un „trădător” și un „detractor”. Invechitele nu-l cruță și acuzațiile stupide îl urmăresc cu înverșunare. Superb și disprețuitor, Ady își continuă activitatea. În 1908 apare volumul Vers arany (Singe și aur), cu care poetul dobîndește lauri unei glorii nebruite, și apoi, rînd pe rînd, volumele: Az illes szekerem (În rădvanul Sfîntului Ilie) 1909, Szeretm én ha szeretnék (Mă-ăș bucura să fiu iubit) 1910. A minden tikkok versébél (Din versurile tuturor) 1911. A menekülé élet (Viața care fuge) 1912, A magánk szerelme (Dragostea pentru noi) 1913. Ki látog engem? (Cine m-a văzut pe mine?) 1914. A halottak éten (În fruntea morților) 1918, și apoi, în 1923, postum, Az utolsó hajk (Ultimele corăbii).

Paralel cu activitatea poetică Ady a desfășurat și o bogată activitate în proză, publicînd schițe și nuvele, un fragment de roman și o piesă, articole politice și literare, pamflete și satire, note și însemnări. Trecerea sa prin redacțiile periodice Szabadsg (Libertatea), Nagyvárad Napló (Ziarul Oradiei), Budapesti Napló (Ziarul Budapestei), Nyugat (Occidentul) și Világ (Lumea) a lasat urme adînci în publicistica maghiară, dovedind și pe acest teren imensele posibilități combative ale poeziei.

Rolul său în lupta poporului maghiar Ady l-a zugrăvit el însuși, în poemul Sînt nepotul lui Gheorghe Doja, tîlmăcit în romînește de Eugen Jbeleanu:

Sînt nepotul Gheorghe și trist
Al lui Doja și v-a ies-nainte.
Hei, domni mari, cu-ai mei să stați de vorbă
Poate bine-ar fi, căci vara e fierbinte.

E fierbinte vara și stă coasa dreptă.
Hei coconi: pumnii albi, însă nu mulți,
Ce-o să fie cînd turbat pornit-va
Al lui Gheorghe Doja neam descuș!

În această pornire Ady nu vede înclonate numai masele maghiare, inima sa nu bate numai pentru cei de un singe cu dînsul, ci pentru toți cei oprimați, pentru toți dezmoșteniții vieții. În Cîntecul iacobinului maghiar Ady se adresează tuturor naționalităților din vechea Ungarie:

Din mii de-nedemni, doruri amorfite
De ce nu crește-o forță în sîrșii?
Doar toți maghiarii, slavii și romîni
Aceleași chinuri au de suferit.

La fel murmură Dunărea și Oltul
Un cîntec greu, mîhnit și junear
În patria lui Arpád vau de-acela
Ce nu-i botor-cioacii sau nari ilhar.

Cînd ne-om întinde mina prietenească?
Și cînd vom spune vorbe tari și mari,
Noi, subjugății, oropsiții, bieții,
Îndurerăți maghiari și nemaghiari?

Poetul știe că eliberarea va veni numai prin solidaritatea tuturor subjugăților și oropsiților:

„Și de-și cern tîmbele și mai aprig popii,
Toate-arată cum că stîm la buza grîunii.
Un cuvînt mai aprig trebuie să sune
Ca al lui Petofi. Totul să dărmie.”

Dărmirea va aduce-o lupta proletariatului, ale cărei rezultate el însă nu le va mai putea vedea, fiindcă moartea avea să-i curme zilele, într-un spital din Budapesta, la 27 ianuarie 1919.

Poporul maghiar nu l-a uitat însă și nu l-a uitat nici poporul român. Nu-l va uita niciodată nici unul din popoarele care au suferit cîtușele regimului feudal austro-ungar. Aniversarea celor optzeci de ani de la nașterea lui Ady Endre, aniversare organizată cu participarea activă a tuturor acestor popoare, constituie dovada indiscutabilă a dragostei lor pentru marele poet vestitor al libertății, cit și dovada biruinței ideilor lui, a luptei lui pentru unirea și solidaritatea popoarelor.

N. V.

INSEMNARI BIBLIOGRAFICE

In cadrul „Lunii culturii” vor apare în Editura Tineretului:

Tudor Argezi — Cartea mea frumoasă

Volumul cuprinde cinci poezii. Trei din ele — „Zece harupi”, „Zece lași” și „Zece mițe” — dau prilej poetului să stimuleze, printr-o formulă foarte ingenioasă, talentele aritmetice și fantezice ale copiilor. Celelalte două poezii înfățișează cite un portret minunat al unor animale din jurul casei.

Volumul constituie o realizare deosebită a literaturii noastre pentru copii.

Alexandru Petofi — Ianoș Viteazul

Versurile pline de prospețime ale lui Petofi (în tîlmăcirea poetului Eugen Jbeleanu) îi fac pe copii să trăiască alături de cei doi tineri eroi, a căror dragoste este alie de putere, încă învinge nu numai vitegia

oamenilor și a împrejurărilor, ci chiar și moartea. Ianoș, despărțit de frumoasa lui și ținînd după ea, nu trece însă egoist și nepăsător pe lângă durerile altora. Sentimentele lui de dreptate și cinste îl fac să se oprească oriunde, pentru a-i ajuta pe semenii lui. Cartea are o mare valoare educativă, atît prin conținutul cit și prin forma ei.

Otilia Cazimir — Albumul cu poze

Volumul înmănușează povestiri despre viața grea din trecut a copiilor. Suferințele de odinioară ale celor mici, lipsiți de apărare și adăpost, lipsiți de bucurii, au găsit la Otilia Cazimir o înțelegere deosebită. Fiecare din poezierile cuprinse în volum constituie un puternic act de acuzare a regimului burghez-moșteresc.

C. Nonea — Copii, babe și moșnegi

Povestirile adunate în acest volum se referă la viața copiilor în lumea satului moldovean de odinioară. Jocrurile copiilor de țărani, primii lor duși în școală, participarea la viața oamenilor matrii, la viața socială, sînt o parte din numeroasele probleme care fac subiectul povestirilor.